PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XII ЧЕРВЕНЬ — JUNE, 1971 ЧИСЛО 6

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XII ЧЕРВЕНЬ, 1971 Ч. 6

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 6 JUNE, 1971 VOL. XII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

НА ОБКЛАДИНЦІ: „Діти Шевченкові". Цього року в м. березні українські школи м. Вінніпегу, під керівництвом Координаційного Шкільного Осередку, улаштували спільними силами концерт, який відбувся в одній з більших залъ міста — театрі Плей Гавз.

Фото „Вінніпег Трібюн".

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

М. К. — Життедайне		1
Що повинен нам дати черговий з'їзд		1
У 50-річчя Українського Вільного Університету		2
А. Ференсів — З'їзд перед нами		3
А. Костенко — Леся Українка в Берліні		4
Агата Турчинська — Думний потік		4
К. С. — 20-ліття Канадської Сцени		5
Наталія Кібець — Населення Української ССР		6
Євгенія Єринюк — СУК — родинна організація		7
Т. Яблонська — Сонячне мистецтво		10
Йосип Позичанюк — В житі		11
Ованес Туманян — Вигнанець, сестро я		12
Гафія Ґаба — Образки - спогади		13
Валентина Єрмоленко — Дрібничкові справи		14
J. H. Syrnick — The Ukrainian Decalogue		15
H. H. Temistocle Wirsta		16
Frances Nowosad — F. W. J. C. Seminar		16
24 Years in the Life of Lyuba Bershadskaya		17
А. Ґудзяк — Саморости		18
Марія Г. Видра — Сестрі		18
Відділ для дітей		19
Олена Апанович — Рецензія		20
Громадська і родинна хроніка		21
Річні звіти відділів		27
Домашнє господарство		32
Українська вишивка		32
Пам'ятник найдорожчим		33
При праці для „Променя"	(обкладинка)	34

НОВІ КНИЖКИ

Докія Гуменна — Родинний Альбом. Есей. Об'єднання Українських Письменників „Слово". Нью Йорк, 1971.

— — — — —

Ю. Колесниченко, С. Плачинда — Неопалима Купина. Частина друга — Максим Березовський, Артим Ведель. Видавнича Спілка Тризуб, Вінніпег, 1971.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
УКРАЇНЦІ В КАНАДІ — О. Войценко (англомовне)	$7.50
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Янішевська	$0.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (укр. народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКР. ВИШИВОК — С. Стечишин	$1.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Ґаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

620 Spadina Ave.

Toronto 179, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XII ЧЕРВЕНЬ, 1971 Ч. 6

ЩО ПОВИНЕН НАМ ДАТИ ЧЕРГОВИЙ З'ЇЗД?

Як помогти в безмірнім людськім горі?
Як світ новий з старого збудувати?
Як научить байдужих почувати?
Як розбудити розум, що заснув?
Як час вернуть, що марно проминув?
Як певную мету вказати розпачливим?

Леся Українка

Наш цьогорічний крайовий З'їзд, який відбудеться в Саскатуні в перших днях липня ц. р. припадає в дуже цікавий рік — Рік Сторіччя народження одної з найбільших дочок України — поетеси Лесі Українки.

В ідеали Союзу Українок Канади, в його програму діяльности вплетено так багато золотих думок поетки, стільки в нас созвучности з її поезіями, така вона близька нам у своїй любові до українського народу, така сучасна, хоч відділюють нас декади від днів її творчости і нашого сьогоднішнього.

В цім то й лежить безсмертя великих людей, що їх думки, їх ідеали, мають вічнотривалі вартості. Так було завжди в історії людства, що думки великих людей, філософів, ніколи не старілись, не йшли в забуття, не переставали бути сучасними. І наша поетка заявила світові: „Я буду вічно жити; я маю в серці те, що не вмирає". В тім самім аспекті говорить Леся Українка і про свій нарід, про його бажання жити, про його місце в колі вільних народів світу. В такім аспекті приймає її слово і Союз Українок Канади, бо й він „має в серці те, що не вмирає".

Отже ми перед черговим нашим з'їздом, як перед великим нашим святом. Чи зустрінемо його гідно, масово, з почуттям піднесення в серці? На святковій сесії З'їзду, присвяченій Лесі Українці, ми відчуємо силу її поетичного слова, її ідеали служіння своєму народові. На цім З'їзді буде у нас присутня наймолодша сестра Лесі Українки Ісидора Косач-Борисова, яка тепер живе в Америці. А крім святочного піднесення, ми сподіваємось конкретних рішень З'їзду на наші сьогоднішні проблеми, питання нашого буття як організації.

Вглиблюючись в питання нашого завтра, аналізуючи сьогоднішній стан в житті наших організацій, пригадався мені в цій хвилині заголовок однієї книжки: „Хочу жити!" В цій книжці описується про життя людей в концентраційних таборах, за колючими дротами, людей зневолених, ограбованих з волі і дорібку сильними цього світу в часі воєнних дій, людей наших, людей, на яких осмалений землі гарцювали два запекли вороги, воюючи за перемогу над світом. Ці з-за дротів промовили до совісти світу цих два слова „Хочу жити!"

В обличчі політичних світових подій в минулому і сучасному, коли нашому народові не ставало місця на рідній землі, коли його гонили й переслідували хоч би тільки за саме ім'я його та коли ми, чи батьки наші примушені були шукати дому у широкому світі, а знайшовши його, здобувши його важкою працею, вкладом своїх трудів і свого багатства у

ЖИТТЄДАЙНЕ

Я пам'ятаю день той і той час,
Коли немов би спалахи осяйні,
Твоїх віршів акорди життєдайні
Торкнули мою душу перший раз.

Відтоді я уся в полоні слів,
То болісних,
То ніжних,
То співучих,
Що, наче буря, грізні і жагучі,
Летять на крилах пісні з кайданів...

Тож клич, владуй, веди мене
Всіма твоїми віщими шляхами,
Уквітчаними лавром і тернами,
Бо радісно іти з твоїм огнем.

Наставнице моя! Дозволь дерзать
Як ти, і у великім, і в малому,
Не відступати, поборовши втому,
І так, як ти, кохати й зневажать.

Дозволь сестрою зватися тобі,
Хай навіть непомітною, малою,
Признатися в захопленні тобою
І привселюдно, і самій собі.

І горда я, що ти сьогодні з нами,
І славлю я поезію твою,
Овіяну і гнівом і сльозами, —
З тобою легко йти в однім строю.

М. К.

нову землю, нам знов доводиться сказати світові і собі: „Хочу жити!"

Хочемо як нарід, поселений у новій землі жити повним життям духової і матеріяльної культури свого народу. Хочемо любити свій нарід з його минулим і сучасним, з його історією, з його мовою, з його молитвою, з його музикою і піснею, з його мистецькими надбаннями, з його хибами і його найкращими прикметами.

Хочемо бути собою як повновартна одиниця в сім'ї канадського суспільства, але не половинчастими знімченими Юрками. Хочемо бути собою.

„Хочу жити!" мусить сказати собі українська людина у вільному світі. Горе тій людині, яка того не скаже. Ось як недавно висловився міністер Б. Ганущак у своїм слові до українців.

„Пам'ятайте: хто хоче у вас забрати національне почуття, той тиран; хто гне шию, той раб; хто не протестує, той боягуз; хто того почуття вже немає, той мертвий".

Від нашого З'їзду, такого святкового і величного ми сподіваємось сильного голосу і постанови — „Хочу жити!" Обов'язком цьогорічного З'їзду подбати про всебічну керму організації, про активні проєкти центрального проводу, про живий контакт проводу з членством, про найбільшу увагу рідній школі та виховним питанням нашої молоді.

А щоб всі ці рішення були голосом нашого членства, щоб вони знайшли відгук по всіх наших відділах, серед мас нашого членства, воно повинно взяти масову участь в З'їзді, воно повинно вміти виявити свою волю та сказати словами поетки:

„Ти блискавицею мусиш світити у тьмі,
Поки зорею рожевою край твій освітиться темний
Треба шукати дороги тим людям, що ходять в ярмі".

У 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У цьому році сповнилося 50 років від того дня, коли розпочав свою діяльність Український Вільний Університет, перша українська висока школа, заснована за межами України після окупації українських земель на початку 20-х років.

П'ятдесять років наукової та навчальної діяльности в умовах еміґрації без належних матеріяльних засобів — це дуже довгий проміжуток часу і коли тепер українське суспільство у різних країнах свого поселення має змогу відмічати цей знаменний золотий ювілей своєї високої школи, то заслуга в цьому всіх тих великих ентузіястів української вільної науки, які упродовж пів століття докладали всіх зусиль для того, щоб Український Вільний Університет продовжував діяти та служити українській нації.

Український Вільний Університет — єдина у своєму роді українська наукова інституція серед університетів усього світу, що не тільки збереглася при існуванін так довгий час, але й зуміла у часто дуже несприятливих умовах дати поважний вклад у розвиток науки, а також підготовити сотні висококваліфікованих фахівців в окремих дисциплінах.

Доцінюючи належно вагу та значення цієї єдиної загально-національної української вільної високої школи за межами України, Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців закликає всю українську спільноту належно відзначити золотий ювілей УВУ, а водночас дати йому всебічну матеріяльну підтримку. Український Вільний Університет має всі передумови на те, щоб виконувати важливу функцію на відтинку української вільної науки, яка в умовах тотального поневолення українського народу Москвою має до виконання особливу й почесну ролю. У боротьбі українського народу за державну незалежність, Український Вільний Університет є важливою зброєю і цього ми ніколи не повинні забувати.

Секретаріят СКВУ закликає всі українські центральні крайові репрезентації дати повну підтримку у заходах зв'язаних з відмічуванням 50-річчя УВУ, а зокрема у пляні організації постійного Фонду Українського Вільного Університету, на базі якого можна буде забезпечити майбутнє цієї нашої високої школи.

Ню Йорк, 26 квітня 1971.

Президія
Секретаріяту Світового Конґресу
Вільних Українців.

З нагоди 50-ліття нашого подружжя складаємо $10,00 на журнал „Промінь" та бажаємо йому найкращих успіхів в його цінній праці для українського народу.

Іван і Анна Ошуст, Вегревил

З'ЇЗД ПЕРЕД НАМИ...

Наче дві хвилини проминуло два роки і знова стоїмо напередодні Головного З'їзду Союзу Українок. Всі відділи були вже повідомлені обіжником централі Союзу про конечність вислання делеґаток на З'їзд. Також було розіслано всім відділам статут і правильник Музейної Фундації. Нехай кожна делеґатка буде обзнайомлена зі справою Музейної Фундації, яка остаточно закінчиться на цьому 34-му З'їзді Союзу після 2-ох річної мозольної праці. Ваш голос і ділові запити будуть позитивним чинником.

До управ відділів зокрема наш гарячий заклик; подбайте та доложіть всіх зусиль, щоби з кожного відділу була хоч одна представниця-делеґатка!

Обзнайомленість делеґаток зі справами З'їзду та ділова співпраця причиниться багато до успішности наміченого З'їзду!

А. Ференсів, орг. референтка.

НАЧЕРК ПРОГРАМИ

ГОЛОВНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Головний З'їзд Союзу Українок Канади відбудеться спільно з іншими складовими організаціями Союзу Українців Самостійників в Саскатуні **в днях 1, 2, 3 і 4-го липня 1971 р.** в залях Саскачеванського університету.

Четвер 1-го липня вечером:

7—8 год. — Реєстрація делеґаток і гостей.

8:00—10:00 год. — Офіційне, спільне відкриття З'їзду. Привіти від проводу центральних управ, представлення делеґатів.
Чайне прийняття.

П'ятниця, 2-го липня рано.

9:00 год. а) Молитва — Вшанування пам'яті померших членок
б) Вибір президії
в) Слово голови Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі
г) Привіти голів провінційних екзекутив
ґ) Привіт голови відділу Н. Кобилянської в Саскатуні
д) Добір резолюційної та номінаційної комісій
е) Одобрення і прийняття протоколу з минулого З'їзду
є) Звіти урядниць центральної управи Союзу
і) Дискусії над звітами

Леся Хорош-Ґреґорі — голова Союзу Українок Канади

ї) Звіт контрольної комісії та уділення абсолюторії уступаючій управі Союзу.

12:00—1:00 Спільний обід.

1:00—1:00 а) Представлення дост. гості пані І. Борисової — Л. Хорош-Ґреґорі.
б) Відзначення 100-річчя з дня народження Л. Українки — П. А. Мельник.
в) Представлення проєкту прапора Союзу Українок.

1:30—3:30 г) Прийняття статуту і правильника Музейної Фундації.

3:30—4:30 ґ) Шкільництво — проєкт пані С. Василишин реф. Шкільництва.

4:30—5:30 д) Вільні дискусії.

5:30—7:00 Вечеря — Проголошення висліду конкурсу для молоді та вручення нагород.

7:00—7:30 Зачитання і схвалення резолюцій.

7:30 Звіт номінаційної комісії і вибір нової централі.

Субота, 3-го липня рано.

9:00—12:00 год. Спільна сесія С.У.С.

12:00 год. Обід.

1:00 год. Недокінчені справи.

7:00 год. Бенкет.

Неділя, 4-го липня.

10:00 год. Літургія в Катедрі.
Обід — Представлення ново-вибраних управ.

Запрошуємо членок масово прибути на З'їзд. До побачення на З'їзді в Саскатуні!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА В БЕРЛІНІ

Року 1896-го родина Косачів, окрім батька, який через службу затримався на певний час у Колодяжному, перебралася до Києва на постійне проживання. Спочатку вона поселилася на Назарівській вулиці, що біля Ботанічного саду, а згодом, власне через три роки, переїхала на вулицю Саксаганського (колишню Мар'їно-Благовіщенську), ч. 97.

Леся Українка жила в Києві тільки в зимові місяці, а на літо виїздила на південь (Крим, Одеса) або в Гадяч, де матері в спадщину дісталася садиба від її батьків. Там, понад самим Пслом, Косачі збудували гарний будиночок, куди майже щоліта приїздили відпочивати. Цей хутір вони назвали Зелений Гай. Здоров'я Лесі з кожним роком погіршувалось. Переважно боліла нога. На кінець 1898-го року біль став зовсім нестерпний. Тоді й вирішено було, що Леся має їхати до Берліна на операцію до видатного лікаря-хірурга Боргмана. Ця операція мала бути дуже складна і небезпечна для життя. Та Леся й тут продемонструвала неабияку сміливість і рішучість. Вона без вагання зважилась на цей риск.

В Берліні Лесю поклали в приватну клініку Бергмана, а 5-го лютого зробили операцію ноги, хворої на туберкульоз кістки. І перед операцією і після неї Леся не виявила ні страху, ні турботи за наслідки. Була спокійна і не переставала дбати про літературні справи та цікавитись довколішнім життям.

Берлін її дуже здивував. Ось що вона писала про це велике місто сестрі Лілі:

„Люба Лілеєнько! Як бачиш по почерку, я вже лежу, але мене ще не різали, ждуть, щоб нога трохи заспокоїлась, а вона як на злість — болить.

Тут так багато нового, чудного, починаючи від дрібниць, до грандіозних споруд. Навіть я, мало виходячи поза стіни готелю, все-таки побачила цілий світ. Тут, властиво, три міста: підземне, наземне і надземне.

Берлін стоїть немов на кротовинні: ціла сітка підземних труб: каналізаційних, поштових, електричних проводів і т. д. Понад вулицями і нижчими будинками побудовані естакади, по яких мчать раз у раз поїзди.. Найбільше мене вражає не так той рух, що видно вдень, як той, що чутно вночі, надто було його чутно в готелі, де ми жили перших два дні. Як тільки мешканці готелю полягають спати, по-

чинається ремонт і чистка водопроводів, елеваторів і т. п., наче якісь карлики, духи підземні, проводять таємну роботу.

Тільки дуже ненадовго, перед світом, затихає Берлін ,а ранком карлики переносять свою роботу з підземелля у коридори, далі в кімнати, разом з тим і вулиця прокидається, все біжить, летить, стугонить..."

Операція скінчилось успішно, але рана і підлагоджування спеціяльного апарата на ногу (протеза) ще надовго затримали Лесю в німецькій столиці. Пізніше сама хвора казала Ользі Кобилянській, що операція і вся процедура після неї були такі, що вдруге вона собі й за царство небесне такого не хоче.

Три з половиною місяці Леся була прикута до ліжка, одначе й за цих умов не втратила бадьорості, не порвала стосунків із зовнішним світом.

Київ, 1963 р. **А. Костенко**

Агата Турчинська

ДУМНИЙ ПОТІК

Ти змилувана все була до мене, —
Як і завжди буваєш до дитини, —
Коли вела між зіллячко зелене,
Поміж розгаслі луки і царини
До джерела прабатьківського того,
Що править серце думкою потоку,
Напитися на всю свою дорогу,
Щоб заповідь його тримать високо
І понести у світ батьківську мову,
Віками купану в тій хвилі сущій,
Щоб найчистішу міць її здорову
Кресати в думи смілі, невмирущі.
Потоків є у світі сила, сила,
Та в кожного він свій і свій в народу.
Мені найбільш ота веселка мила,
Що п'є із думного потоку воду.

20-ліття КАНАДСЬКОЇ СЦЕНИ

Двадцяті роковини Канадської Сцени. На світлині зліва направо: пані Б. Б. Ослер — президент Канадської Сцени, д-р Йосип Кіршбавн — почесний президент Асоціяції Етнічної Преси Онтеріо, дост. Іван Яремко — провінц. секретар і міністер громадянства і пані Даглас Дженінгс, віце президент Канадської Сцени.

Канадська Сцена, добровільна організація, яка дала інформації про Канаду сотням тисяч післявоєнних імігрантів, перейшла у 21-ий рік своєї служби.

Незарібкова інформаційна служба, інкорпорована 7 лютого 1951 р., розіслала свою першу тижневу посилку вістей 16 квітня 1951 р. в сімох мовах до 31 чужомовних газет, виданих у Канаді. В 1971 р. тираж збільшився до 103 газет у 23 мовах, а Канадська Сцена виходила у п'ятнадцятьох мовах.

Впродовж 20 років, 8.000 статтей про Канаду стали доступними для етнічних редакторів, охочих на канадський матеріял, але позбавлених коштів на досліди і переклади і для 27-ох радіостанцій Канади, що деякі з них ведуть чужомовні програми, як CFMB Монтреал і CHIN Торонто.

„Ціль Канадської Сцени лишається незміненою" згідно опінії її президента пані Б. Б. Ослер. „Ми постачаємо етнічній пресі Канади безплатно статті про Канаду, про її інституції і таким способом помагаємо читачам, народженим поза Канадою, інтеґруватися у громадське життя Канади".

„Потреба такої служби є так само важлива сьогодні, як була в 1951 р. Це підкреслили в найсильніших словах так редактори етнічних газет, як і Спеціяльний Сенатський Комітет Засобів Масового Зв'язку".

Більше трьох мільйонів імігрантів прибуло до Канади від закінчення другої світової війни і правдоподібно в будучих роках Канада притягне численних нових імігрантів. Більшість із тих нових пришельців не говорить англійською мовою. Куди вони звернуться за інформаціями у своїй рідній мові? Це було питання, яке спонукало групу жінок Торонта провести дослідження канадського змісту у чужомовній пресі в 1950 р. Пропорція була навіть менша ніж були сподівання, — від одного до одинадцять відсотків. З допомогою канадських корпорацій, комерсантів, Імперіяльного Ордену Дочок Імперії, Молодшої Ліги Торонта і громадян — Канадська Сцена стала дійсністю. Мірою її заслуг для Канади є збільшення канадського змісту, в пересічному понад шістдесят відсотків з такого низького як один відсоток.

Першим президентом Канадської Сцени був покійний Й. Б. (Гейміш) МекҐікі, визначний канадський журналіст. Теперішними директорами є пані Б. Б. Ослер — президент; пані Доглас

Дженнінґс і Т. Г. Гаміл — віцепрезидентки; Т. Н. Анвін — секретар; Д. В. МекҐіббон — скарбник; Роберт Кемпбел, пані В. Р. Волтон молодша, Френк Дрей, Арнолд Едінборо, А. В. Ґарретт, Джон Ґелнер, Вільям Г. Гоґґ, К. Л. Маркон і Сиріл Б. Стеннінґ.

Директором на 1971 р. спеціяльного апелю у справі фондів є Й. Й. Піґотт, екзекутивний віцепрезидент „Піґотт Констракшен Ко. Лтд.". В минулих роках директорами апелю були: Д. В. Амбрідж, колишній президент „Абітібі Пейпер Ко. Лтд."; Джон Р. Вайт, колишній президент „Імпіріял Ойл Лімітед"; достойний Волтер Л. Ґордон; Й. К. Мекдоналд, предсідник Дирекції „Конфедерейшен Лайф Ассосіейшен"; Чарльз Л. Ґанді, предсідник Дирекції „Вуд Ґанді Секюрітіс Лімітед"; В. О. Твейтс, предсідник Дирекції і головний екзекутивний службовець „Імпіріял Ойл Лімітед"; Ніл Й. Мек-Кіннон, предсідник Дирекції „Кенедієн Імпіріял Бенк оф Комерс"; Аллен Т. Ламберт, предсідник і президент „Торонто Домініон Бенк"; А. Росс Пойнтц, предсідник Дирекції і головний екзекутивний службовець „Імпіріял Лайф Ашшуранс Компані оф Канада"; Ґрагам М. МекЛаклан, заступник предсідника Дирекції „Мейпл Ліф Міллс Лімітед"; Чарльз Гей, президент „Гокей Кенада"; Д. Ґ. Віллмот, президент і головний екзекутивний службовець „Молсон Індустріс Лімітед"; Ст. Клер Балфор, президент „Савтгем Пресс Лтд.".

НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ССР.

Українська Совєтська Республіка, як і кожна держава світу має мішане населення. Безумовно основою населення УССР є українці, які становлять абсолютну більшість. Живуть вони по містах і селах.

Після українців в УССР є росіяни. Лише невелика кількість їх є корінним населенням України, які живуть у сумежних з Росією областях — Луганський, Сумський і Чернигівський. Величезна більшість росіян прийшла в Україну в наслідок пляновоі імперіялістичної, колонізаторської політики царського, а тепер комуністично - російського уряду. Якщо візьмемо статистичні дані то побачимо: На початку 1912 року на всіх українських землях жило до 54.4 мільйонів населення, на території теперішньої УССР — 39.7 мільйонів. На 1-го квітня 1962 року населення України складалося: — на всіх українських землях — 62.4 мільйона, а в Совєтській Україні 43.5 мільйона в тому числі 21.3 — міського і 22.2 — сільського. При чому за цей час збільшилося чужинецьке населення особливо москвинів (росіян) (на цілій українській території на 9 мільйонів, а на теріторії в межах УССР припадає 6 мільйонів), які посідають в Україні провідні місця. Після росіян друге місце займають жиди, потім поляки, німці, румуни, греки, болгари, чехи, словаки, мадяки, вірмени і татари. Останніми часами Москва почала переселювати на Україну азійців, особливо китайців, а робиться це для того, щоб розріднити українське чистокровне населення, а пізніше загарбати цілковито українську землю.

Всі народи, що не належать до українців становлять національні меншости. Якщо взяти за нормальний приріст, який був від 1897 до 1912 р. то на українській території мало б бути 93 мільйона населення, а на території Совєтської України 66.6 мільйона. Але з часу коли територія Української Народної Республіки була окупован більшовицьким урядом (1920), а уряд Української Народної Республіки мусів вийти на еміґрацію, більшовицька влада організувала плянове винищення українського народу, який все ж таки продовжував боротьбу за свою незалежність. З цією метою було організовано три голоди: у 1921, 1933 і після другої світової війни в 1947 роках. Цифри показують слідуюче: — втрати на цілій українській території становлять 40 мільйонів, що є 44% від 93-х міл. населення нормального природнього приросту, з яких 11% або 10-ть міл. знищені голодом; 10-ть відсотків або 9-ть мільйонів згинули у військових діях двох воєн і революції; 6% або 6-ть мільйонів вимігрувало по-за межі української території, а 17% тобто 16 міл. були винищені в концентраційних таборах Соловків, Магадну, Воркути, Наримського краю, в тюрмах і підземеллях КГБ (ЧК-НКВД). Тепер, в більш модерній формі провадять винищення українського населення мобілізуючи українську молодь і під всякими гаслами вивозять їх на цілинні землі утворюючи новий Цілинний Край з столицею ЦІЛИНОГРАД (Указ Президії Верховного Совєту (Ради) Казахської ССР 26 грудня 1960 року) з населенням 3.362 тис.

Все це робиться з метою послабити опір українців московській окупаційній владі, бо

УССР тільки формально самостійна держава, а фактично вона цілком залежна від Росії. Росіяни мають велику пільгу в Україні: — школи, театри, часописи, журнали, книжки, навіть мова в державних установах УССР — російська. Тиражі книжок, що друкуються в українській мові настільки малі (100—3000 найбільше 25000 примірників), що їх невистачає на шкільні бібліотеки самої столиці Киева, а про інші міста і села нема що й згадувати. І не дивно, що українські поселенці, в Сибіру, Уралі, Казахстані вимагають українських часописів і книжок від представників української культури — письменників, поетів, журналістів і публіцистів, коли вони відвідують їх в порядку культурних візитів. Як бачимо росіяни на своїх територіях не дали українцям жодної школи і відповідної літератури, а це для того, щоб якмога швидше асимілювати українців поза межами УССР.

За переписом 1959 року поза межами УССР (в інших республіках) українців нараховувалось 5.129 тис., з них в РСФСР (Росія) включаючи суцільні українські території: — Кубанщину, Ставропільщину, частину Курщини та Вороніжчини 3.377 тис. осіб (2.9% всього населення); у Казахстані — 762 тис. (8.2% всього населення); у Молдавії — 421 тис. (14.6%); у Білорусії — 150 тис. (1.9%); у Киргизії — 13 7тис. (6.6%), а решта в інших республіках. Нема сумніву, що поза межами УССР є значно більше українців ніж виказує статистика, ці люди або вже обмосковлені, або для спокою, щоб не наразитись на репресії влади не подали себе за українців під час перепису. Вважають, що на території СССР (поза межами УССР) мало б бути біля 10 мільйонів.

Міннеаполіс, Мінн.
листопад, 1969 р.

Наталія Кібець

СУС — родинна організація

Доповідь, що її виголосила сумківка Євгенія Єринюк на пров. з'їзді Союзу Українок в Едмонтоні в листопаді 1970. Звіт З'їзду в ч. 4.

Мені надзвичайно приємно бути з Вами, а зокрема я висловлюю свою сердечну подяку Провінційній управі Союзу Українок Канади на Альберту на чолі з пані Анною Звоздецькою, саме за те, що ви дали мені — до речі — молодшій СУМКІВці висловити мої деякі думки та ті спостереження, що я їх набула в часі моєї праці та об'їздки як організаторка СУМК по Східній Канаді! Сьогодні я буду говорити на тему: Союз Українців Самостійників та складові організації ТУС, СУК, СУМК, родина та батьки у відношенні до молоді СУМК!

1971-го року святкуватимемо сорокріччя організації Союзу Української Молоді Канади. Сороклітній ювілей організації СУМК наповняє наші серця радістю, як також й пошаною до усіх тих, які поклали основи для цієї організації на засадах САМОПОШАНИ, САМОДІЯЛЬНОСТИ і САМОСТІЙНОСТИ.

Готуючись до Сороклітнього Ювілею СУМК, доміняльна управа в минулому році вислала нас, чотирьох організаторів в терен по Канаді, щоб провірити який стан нашої організації, додати духа нашим СУМКівцям, збудити у серцях пошану до своєї організації СУМК та організувати тих, які з тих чи інших причин були поза організацією СУМК. Мене доля кинула в Східню Канаду! Здається, що для мене припала найтяжка частина праці, але вона була не без успіху. За чотири місяці мойого побуту в Східній Канаді я мала нагоду якслід пізнати її — зокрема пізнати наше українське життя, пізнати та зустріти багато наших громадян, обмінятись думками та пізнати ті обставини та умовини, в яких є наше організоване українське життя. Я відвідала п'ятнадцять громад, переїхала усю Східню Канаду понад одинадцять тисяч миль. В часі моєї праці я багато приглядалась усьому, слухала думки, що їх висловлювали інші, не було без цього, щоб побути в доброму товаристві і це приносить багато користи. Людина знаходиться в іншому окруженні, інше товариство, інша поведінка, все це для мене молодої було доброю научкою, побачила я як українці живуть, яка їх організована сила! Треба ствердити, що українська спільнота на сході Канади є сильна духом, їх є багато, багато більше як нас у Західній Канаді, але коли поглянемо на безконечне число політичних угрупувань серед них, то тоді я зробила б таке заключення, що це безконечне число різних угрупувань, так політиного як також суспільно - громадського характеру ослаблює цю велику силу українців у Східній Канаді. Зрештою, не лихо в цьому великому числі політичних угрупувань, як геть-

манців, угаверівців, бандерівців, сужерівців, урдіпівців, мельниківців, а в тому числі сусівців, православні та католики і багато інших, ясно, що кожна доросла людина включно вже з молоддю кристалізує свій світогляд, набирає тих чи інших політичних переконань, але лихо в тому, що політичні угрупування не вміють себе взаїмно шанувати, не вміють поставитися вище партії, групи, цілий нарід, чи цілу спільноту!

Нарід творить політичні угрупування, а не політичні угрупування творять нарід. Нарід, його загальне добро стоїть вище партії. Нормальна річ, що кожному народові, в кожній нації є партії й вони будуть, це ми спостерігаємо в політичному житті канадців, де є різні політичні партії, консервати, ліберали, сошіял кредит, НДП, та й незалежні. Всюди є партії отже я кажу — існування політичних угрупувань серед української спільноти це нормальна річ, але цілком не нормальна річ, коли та чи інша група а справи своєї власної партії ставить понад добро загальне, понад загальні справи української спільноти в Канаді. Партії були, політичні угрупування міняються а народ в цілості остається. Оця розбіжність, непошана один до одного, прямо ненависть поодиноких груп, брак толеранції одних до одних, це те не миле явище, яке так часто спостерігається в Східній Канаді.

Забуває наш нарід, що згода будує, а незгода руйнує. На цій незгоді терпить церква, терплять наші установи - організації, а молодь, яка це все спостерігає — таким поступуванням старших не будується, а противно деморалізується. У неї дух та охота до праці підупадає, ходить самопас та тяжко приходилось ці справи вияснювати та переконувати про те, щоб організувались та ставали в одно при своїй церкві та своїй молодечій організації СУМК. Справді, такі обставини в ніякому разі не сприяють розвиткові молоді. Молодь не може виховуватись в правдивому українському дусі та в пошані до своєї церкви та свойого народу, коли вона бачить, що саме ті, які повинні дати живий приклад любови пошани до всього свого, вони на гострих мечах у сварці та незгоді. На основі вище мною сказаного, треба старшому громадянству — нашим батькам бути живим прикладом та горіючим смолоскипом любови та пошани до своєї церкви, та своїх організацій, а молодь коли побачить, що слова годяться з ділами будуть їх наслідувати — підуть за ними.

Я тепер перейду до другого питання: Союз Українців Самостійників — це перша українська світська організація в Канаді. Він виводить свій родовід від народовецького руху, що почався в Канаді 1910 року, коли почав видавати „Український Голос". Тоді зродилась ідея, що українці в Канаді повинін бути не слугами для когось, а господарями у своїм культурнім житті. Сама організація оформлюється в Канаді 1927 року. Від самих початків Союзу Українців Самостійників допомагав в організації СУМК, і СУМК приняв всі головні засади Самостійників. Ми глибоко оцінюємо працю наших старших організацій та їхню поміч, але на минулих заслугах світ не спиняється. Життя йде вперед та вимагає дальшої помочі, піддержки. Нинішні обставини інші від тих, що були тому 20, 15 а хоч би і 10 років. Нині молодь відмінна від колишньої, бо світ інший настав. Хоч часом той світ дивний та в ньому дивні люди. Сьогодні крім СУМК є інші молодечі організації, з іншим ідеалами, іншими святощами, та іншими провідниками. Нам треба ясного розуміння своїх цілей, своїх ідей, і праці, щоб втримати себе нарівні з іншим, та попровадити корисну працю серед української православної молоді.

Я тверджу, що СУМК потребує моральної та матеріяльної помочі, піддержки старшого громадянства, така поміч була й вона мусить далі існувати. Чи наші старші організації вповні себе та завжди оправдують та виявляють як найбільше зацікавлення у праці молоді? Часто ми чуємо таке: ми завжди помагаємо, коли нас молодь просить. Чи справді треба просити? Ми уважаємо, що справа виховання молоді та праці з молоддю — це невід'ємна частина батьківських обов'язків. Батьки для нас є нашими учителями, виховниками, а молодь є молоддю. Ми ще виростаємо, ми мусимо ще багато навчатись, а до цього молодь спеціяльно тепер є вперта. Батьки також мусять бути впертими у вихованні та праці з молоддю. Я сьогодні знову роблю таке твердження: Коли старше громадянство — старші організації чи то Союзу Українців Самостійників, чи то Союз Українок Канади — чи то наші Інститути, коли наші батьки не подбають про належне будуче молоді, коли церква не буде виконувати належних обов'язків, то повстає питання: що станеться з українською православною молоддю, коли вона не буде вихована в любові до своїх рідних духових скарбів, якими є українська мова, традиція, звичаї, пісня, а понад усе любов та пошана до укра-

їнської православної церкви. Чи нас не журить це велике питання: що станеться з нами. Членки Союзу Українок, ви найближче до молоді, бо ви матері, віддаєте багато праці та труду у вихованні української молоді, посилайте нас до нашої церкви, до нашої організації СУМК. На кожному місці будьте з нами, нам треба з вами виростати, нам треба бути біля вас, вказувати нам правильний життєвий шлях, вам треба бути з нами в нашій організаційній праці, виховувати нас так, щоб праця, що її проробили наші діди та прадіди не пропала, але треба вам нас підготовити, щоби ми були готові перебрати та заступити в будучому ваші ряди. Щоб їхня любов до української православної церкви, нашої батьківщини Канади та до українського народу продовжувалась через нас в далекому майбутньому. Ми принимаємо таку концепцію: ТУС — це наші батьки, Союзу Українок — це наші дорогі матері, СУМК — це ми, ваші рідні діти. Ми ваші діти сподіваємось найбільшої помочі та праці з нами в нашій організації СУМК. Треба конечно сісти з молодими, обмінятися думками, дати добрі сугестії, вирівнювати з любов'ю може часом неправильні думки молодих, але з любов'ю а не криком мовляв, накричати, ви молоді нічого не знаєте, навчайте нас у любові та батьківській терпеливості до нас.

На провінційних управах як також на льокальних повинні бути представники від наших організацій. Не думайте, що молодь не бажає старших, ні ми сердечно вітаємо завжди старших та буваємо вдячні. Члени ТУС повинні приходити до нас з конкретними пропозиціями. Висвітлювати наукові фільми, давати цікаві недовгі доповіді, інструкції, а зокрема бути з нами на наших імпрезах. Як болить нас це, коли ми молоді приготовили концерт — драму, пісню, красномовство та інші точки, а заля порожня, порожнісенька. Батьки собі десь по приватних домах грають „Бриджа", забавляються, а молодь — ті самі діти, яких батьки грають в „Бриджа" дають концерт, й батьків нема з ними.

Матеріяльна поміч: Молодим треба піти назустріч, вони хотіли б поїхати на здвиг, чи то до Ванкуверу, чи цього літа на сорокліття СУМК до Саскатуну, на все це треба грошей. Гроші це річ набута, але як часто буває, що батьки ради скупости не дають можливости молоді зібратись разом та бути учасниками торжества. Народні з'їзди в минулому так і в будучому мають велике виховне значення. Дозвольте молоді бути учасниками наших з'їздів та святкувань. Ми просимо помочі Вашої матеріяльної, мусять помагати батьки, організації, мусить помогти церква. Не буде нас — не буде нічого, ми жива організація, жива церква.

Багато говориться про певний розрив між молодими та старшими. Якщо він є, то його треба зліквідувати. Праця з молоддю, зближення старших до молоді і молоді до старших зліквідує це ненормальне явище. Будьте з нами.

У кожному домі повинен бути журнал „СУМКІВЕЦЬ", треба батькам подбати про нього, прочитати його — він двомовний, там багато цікавого матеріялу.

На кінець кілька слів побажань до нашого духовенства. Ми уважаємо, що священик це духовий провідник і силою свого високого становища, священик повинен бути всім для всіх. У праці зі СУМКом священик може багато зробити та допомогти у всій нашій праці. Провід нашої церкви повинен подбати, щоб отці наші включилися у повну акцію розбудови організації СУМК, своїми настановами, впливали на виховання молоді та закріплювали любов та пошану до свого рідного.

Євгенія Єринюк.

ЛІТО І РІДНОМОВНА ОСВІТА

Так мало часу лишається вже в нас для важливих дій і праці на літній сезон. Матері повинні подбати про висилку дітей на літні оселі, подбати про добру опіку для них та відповідну програму.

Чи бачили ви оголошення в пресі? Було і є також в нашім журналі, про літні курси для середньошкільної молоді в Саскатуні.

На оселі „Київ" в околиці у Торонті заповіджені учительські курси для учителів та курси українознавства. Це крім нормального перебування дітей на оселі „Київ".

В околиці Торонта в Ґрифтоні на оселі заповіджені учительські курси, що їх організує Координаційна Виховно Освітня Рада Канади.

Готуються літні оселі до прийняття дітей оселях в Онтаріо, Квебеку, Манітобі, Саскачевані, Альберті і мабуть у Бр. Колюмбії.

Використовуймо літо для пожвавлення рідномовної освіти серед дітвори і молоді, де серед відпочинкового оточення близько природи вони знайдуть радість і скріплення своїх сил належним відпочинком.

Рада Української Школи

До всіх членок та прихильників Союзу Українок

Центральна управа Союзу Українок Канади повідомляє, що дня 20-го квітня ц. р. на зборах центральної управи Союзу прийнято рішення згідно з правильником Музейної Фундації стр. 1, параграф IV, точка 2-га, яка звучить:

„Згідно з існуючими державними законами, що відносяться до фундацій, які мають звільнення від доходового податку, каса й фонди Музейної Фундації знаходяться під наглядом і адміністрацією управи Головного Музею в Саскатуні".

Центральна управа Союзу підпорядкувалась правильникові і просить всі пожертви на Музейну Фундацію слати прямо до головної управи Музею в Саскатуні на вище подану адресу:

U.W.A.C. Museum Foundation Fund
1240 Temperance St.,
Saskatoon, Sask.

Ці пожертви, які до тепер вплинули до канцелярії Союзу вже передані Головній Управі Музею в Саскатуні. Централя Союзу внедовзі змінить місце осідку, тож в цей спосіб уникнеться ще зайвої зміни адреси.

Центральна управа Союзу просить управи відділів та всіх членок мати на увазі цю важливу справу і ділом підтримати її!

Хай на головному З'їзді окрім жертводавців з'являться фундатори, меценати а то й патрони!

Остаємось зі щирим привітом!

За центральну управу Союзу Українок Канади:

Леся Хорош-Ґрегорі, голова — **Анна Токарик,** голова Ради Муз. Фун.

ДЛЯ „МУЗЕЙНОГО КУТКА"

В неділю, 21-го березня, 1971 р. заля Собору Св. Володимира в Гамільтоні, зацвіла маками. Маки та вишиваними серветами застелених столиках, маки на сцені.

Це жіноцтво Союзу Українок, відділ ім. Л. Українки в такій приємній обстановці, гостило присутніх чайком.

Ціль імпрези — зібрати фонди на влаштування, вже давно вимріяного „Музейного Кутика".

В гарний настрій впровадила гостей голова відділу пані М. Пасіка своїм вступним словом. Дальшою програмою вміло провадила пані Ольга Кульчицька.

Присутні мали нагоду прослухати цінну доповідь пані А. Токарик, про красу, вартість та зберігання народнього мистецтва. Доповідачка вказала на заходи, роблені протягом нашої історії, щоб не зважаючи на несприятливі обставини, зберегти мистецькі народні скарби. Вказала також на заходи централі Союзу Українок та поодиноких відділів в цьому самому напрямку.

Висвітлювався чудовий, кольоровий фільм про народню ношу „Скарби України".

Вірш А. Малишка, „Про рушничок", читаний О. Кульчицькою, знайшов тут своє відповідне місце. Як також, тематично пов'язаною, прозвучала пісня „Маки", яку так вміло вплела панна Наталка Кульчицька, в китичку фортеп'янових мелодій. Естетично вивершувала імпрезу виставка мистецьких картин п. М. Стрілковського, влаштована тут же на залі.

З кінцевим словом подяки виступила пані Анна Кіт, яка енергійно взялася за здійснення своєї мрії — музейного кутика, очолюючи музейний комітет.

Всі присутні були задоволені. А неприсутні хай жалкують, що не підтримали доброї справи, й обминули нагоду так приємно провести час.

Д. Б.

КНИЖКИ ДЛЯ ЗМУШЕНИХ ПЕРЕБУВАТИ ДОМА (Канадська Сцена). — Служба Публічних Бібліотек Торонта є безплатна для всіх мешканців міста, які примушені перебувати дома з причини віку, або хвороби через три місяці, або довше. „Мандрівна бібліотека" відвідує доми правильно що три тижні і привозить книжки тим, що не можуть самі прийти до бібліотеки.

До вибору є книжки з белетристики і інших ділянок, в чужих мовах і книжки з великим друком. Поміркована кількість книжок можна позичити на три тижні. Помічник бібліотекара, який виконує цю службу, допоможе при виборі книжок.

ПРИПИСИ ДЛЯ ВАС (Канадська Сцена). — Відділ Харчування при Саскачеванському Уряді видав брошуру п. н. **Приписи для вас.** Спеціяльно інтересною для тих, які призвичаєні вимірювати за допомогою ваги, є секція, яка виясняє міряння ложками і горнятками, а також уживані скорочення. В брошурі є інформації про дику птицю Канади, дику городину й овочі — огнистий бур'ян (fireweed), водну салату (watercress), кущ і ягоди саскатун (saskatoons) і журавлину (cranberries). По безплатний примірник пишіть до: Nutrition Division, Saskatchewan Department of Public Health, Provincial Health Building, 3211 Albert Street, Regina, Saskatchewan.

СОНЯЧНЕ МИСТЕЦТВО

Переді мною лежить скромний каталог виставки Марії Примаченко. Переглядаючи список назв, ніби потрапляєш в своєрідний чудовий світ — „Звір у червоних чоботях", „Нічний птах", „Жовте пташеня", „Голубка на квітах", „Рослини — радощі"...

В переповненому залі виставки було радісно і шумно. Кінооператори метушилися з сліпучими юпітерами, під ногами, мов змії, вилися електричні шнури. Клацали затвори фотоапаратів. Кореспонденти, поглядаючи на своїх колег, щось занотовували в блокноти.

Причина цього пожвавлення — жінка в скромній білій хустці. До неї підходять, розпитують, прагнуть краще розгледіти.

Її строге, красиве обличчя схвильоване, голос трохи тремтить від радости і збентеження. Всім присутнім вона дякує за увагу до неї, до її мистецтва.

А серця всіх сповнені вдячности простій колгоспниці з села Болотне Іванківського району на Київщині Марії Примаченко.

На виставці творів її чудового мистецтва експонувалося близько 130 робіт різних періодів її життя. На порівняно невеликих панно зображені звірі, квіти. Але які звірі, які птахи й квіти! Скільки в них фантазії, радощів життя, людяності, справжнього народного гумору і розуміння прекрасного.

Її фантастичні звірі зубасті, ікласті, щетинисті, але зовсім не злі. Вони, як і квіти, голубі, рожеві, оранжеві, та ще й розмальовані різними зворушливими квіточками, наче вдягнені у прості перкальові суконки. Незважаючи на свою барвистість, усі різні, кожний з своїм характером, справді реалістичні.

Ось топче копитом землю огненний „Жовтогарячий звір". Він весь у чорних квіточках, весь — втілення пристрасті, енергії. А ось зарослий щетиною, незграбний, з розкритою зубастою пащею „Болотний звір".

Ось ніжне голубе „Теля" на тендітних ніжках. А які дивовижні птахи живуть у садах її фантазії! І теж усі неповторні, індивідуальні.

Скільки гумору і вигадки в чудовому творі „Ведмеді захотіли меду". Яскраво-жовті, в чорних квіточках ведмеді незграбно лізуть до вулика. Бджоли обліпили їх смішні довгоносі морди. Скільки сонячного запалу в її „Кукурудзянім весіллі"! Жовтими, блискучими очима дивляться її „Соняшники". Без кінця можна милуватися „Звірами в саду", „Хлопцем на коровi", „Казковим звідом" та „Козацькою могилою".

Рисунки народної артистки України Марії Примаченко

Щоб відзначити найкраще на виставці, слід було б перелічити весь кataльог. Все це багатство могла створити тільки людина, яка органічно, глибоко любить і знає природу і життя.

Тільки в чарівному Поліссі могла з'явитися Марія Примаченко і її мистецтво. Воно народне, образне і поетично відтворює рідну природу і життя, тому і глибоко реалістичне. Нам, художникам-професіоналам, треба вчитися у неї справжньої народності, безконечної різноманітності композиційних і колористичних вирішень.

Мистецтво Марії Примаченко має глибоке коріння, воно зв'язане з історією культури українського народу, з його чудовими традиціями. В молоді роки вона розмальовувала хати односельчан, прикрашала житла людей, як робили це багато талановитих жінок-художниць з народу.

Прийди, брате, з діточками —
В мене хата з квіточками, —

співають в народній пісні.

У 1936 році талановита Марія Примаченко брала участь у першій республіканській виставці народного мистецтва. З того часу її твори прикарашали багато вітчизняних і зарубіжних виставок народного мистецтва.

В останні роки художниця переживає нове творче піднесення. Багато першокласних робіт створено нею зовсім недавно. Сильніше зазвучала в них тема сучасності, тема людини. І хоч скроні її посивіли, у творах вона залишається молодою, запальною і невтомною.

Тетяна Яблонська,
народний художник УРСР,

Йосип Позичанюк

В ЖИТІ

Ходила принишклими селами. Люди насторожено вилазили з льохів і мовчки дивились на подзобані кулями стіни, звуглені хати, рознесені гарматнями стріхи. У кожного своя жура. Сестра питає про батька, жінка про чоловіка, засмучена дівчина мовчить про нареченого.

До містечок заходила. Вистоювала біля облуплених цегляних касарень. Виглядала при широких дорогах...

Літають землисті машини з гарматами, зривають рідку куряву. Вона витирає хусткою сухі, запорошені вуста, зупиняє звільнених з полону.

— Брата мого, Юрка Губенка, не стрічали?

— В одному батальйоні були... Казав він: „Усі разом рубатимем орду. Приєднаються кармелюківці, довбущуки прийдуть. Зродяться козачі полки і принесуть на шаблях сонце"!

Вона глянула розпачем, за рукав схопила.

— Убитий?!

— Не знаю!..

— А може в полоні, скажіть?

— Хіба знати? Ідеш у пекло, бо вогонь за плечима...

Впала на межу. — Як тобі розказати, батечку, яке у нас горе?.. Я ж не знаю, де ти лежиш... Чи в далеких холодних лісах, чи при тому березі, де сонце не світить...

Пішла полями... Доспілі жита, помережені важкими танками, пориті бомбами, столочені бійцями... А сонце палить, над колоссям срібними нитками мерехтить мариво, сірі кібчики сидять на порваних телеграфічних дротах і безжурна причепурюють себе дзьобочками.

Бродила бойовищем. У житі стримлять рушниці, загнані багнетами в землю. Зяють розірвані жерла гармат. Серед мідних склянок лежить козак, ніби спить... скрутився, голову поклав на ліву руку.

Гей, та тут ціле кладовище... В житах виросли, в житах і смерть спіткали. Колоски затоками біжать до левади. На пагорбку, серед бур'янистого жита, стоїть дика груша. Стежки до неї снуються, на стежках убиті. Найдальший упав ниць, простяг руку, затиснувши в кулак колосок з волошкою.

Стала і заніміла. Припала до нього, повернула голову. Уста розкриті, зубами усміхається. Підвела голову, поклала собі на коліна. Дивилась на мертве обличчя, промовляла:

— Не поведеш подолян... Устань, брате... Устань мученику мій... Кармелюківці тебе виглядають, а матір ставить на божничку замість образів. Відгортала з чола скипіле, криваве волосся, дивилась сухими очима у вже не плакала.

***

У 1945 р. поляг ще молодий новеліст (народився на Винниччині в 1911 р.) Йосип Позичанюк. У творах, що лишив по собі він розкриває жорстоку дійсність сучасної доби, на тлі якої проростають величні характери, що одним з них був він сам — одчайдушний борець за Визволення.

Ованес Туманян

ВИГНАНЕЦЬ, СЕСТРО, Я...

Вигнанець, сестро, я з дитячих літ, —
Важким шляхом, забувши про спочин,
Бреду, шукаю невідомий світ,
Як перст — один.

Гнітить мене тягар минулих днів,
Спокою й нині навкруги нема.
Давно стомився я і ноги збив,
І в серці тьма.

Я щастя й радість втратив назавжди,
Втікаючи все далі, день крізь день,
Від рідної землі і від води,
Як той олень.

Тебе зустрів я — й чую раз у раз,
Що годі скаржитись і сльози лить,
Що я уже щасливий і що час
Мені спочить.

Ні, не для того совість я зберіг
І не для того вирушив у путь,
Щоб у жорстокій цій тюрмі я міг
Щасливим буть.

Ні, сестро, ні! Я стільки гіркоти
В житті зазнав і поховав надій,
Що для кохання місця не знайти
В душі моїй.

Я бідний утікач, — крізь втомний дрож
Лежить мій шлях, як темна течія.
Усе покинувши, й тебе також
Покину я...

„Література Україна",
Київ, 1969.

Образки – спогади Г. Ґаби

Чимало наших людей, які прибули до Канади з України проходили певні етапи у своїм житті — та найбільш цінними були ті, люди, які завжди бажали чимсь причинитись до громадської праці, або поширити відомости та добре ім'я українське серед інших народів. До таких належить родина п-ва Степана і Гафії Ґабів. Тут подаємо образки-спогади Гафії Ґаби, родини яка серед несприятливих умовин, серед чужого середовища знаходить для себе місце на громадську діяльність. Пані Ґаба приїхала до Канади 1929 року до свого чоловіка Степана Ґаби, який прибув сюди раніше. Тут пані Ґаба описує про свій побут в Ґренд Веллей в 1945 р.

Редакція.

Думка, щоб не пропасти між чужими людьми не дає мені спокою. Що робити? Українських людей тут немає, лиш ми. Життя на фармі забирає кожну днину і годину, а коли прийде ніч, то сон втікає від очей; думка думку здоганяє — як буде далі? Все ж ще маємо двоє дітей і про них треба подбати — яка доля жде їх тут?

До нас навідуються англійські священики, запрошують щоб приходити до церкви, щоб вступати в члени їх організацій. Ми пояснюємо їм, що в нас є своя церква в Торонті, до якої належимо і хоч далеко, то час від часу зможемо поїхати на Богослуження. Питаємо за своїми в цій околиці, але не знаходимо, або може не признаються.

Одної осені перед фармерською виставою, що мала відбутись в нашім селищі Ґренд Веллей приходить один фармер і каже, що ми маємо гарну городину і чи ми хотіли б дещо дати на виставу. Ми з чоловіком рішили взяти участь у виставі, а потім я подумала, що було б добре дати щось свого, українського, як вишивки, писанки. Може в цей спосіб і відшукаємо декого зі своїх людей. В той час ми мало знали про їх вистави і не були досить приготовані, бо один день часу замало. Але на скору руку збираю свої вишивки, писанки, які були в мене, книжки, в англійській мові про Україну. Послала я свого чоловіка Степана Ґабу, щоб розвідався, чи можна давати такі речі на виставу. Вернувшись приніс вістку, що зарядчик, м-р МекІнтаір зробив місце для такої вистави на окремім столі поруч його вистави корму для худоби буде мій стіл з українськими вишивками, писанками, книжками. Захопила я й Історію України в англійській мові.

Під час вистави була цілий час при своїм столі, показувала як вишивати українськими стібами, оповідала як пишуться писанки та інше. Писанки, яких було лише п'ять ходили з рук до рук. З тієї вистави м-р МекІнтараєр був дуже задоволений. Коло мого стола товпилося найбільше публики. Оглядали, розпитували. Опісля появилась новинка в місцевій часописі, що на виставі було багато гарного, але найкращими були речі пані Ґаби, що притягали до себе глядачів.

Для мене і того було досить, але своїх людей не знайшлось і я вже втратила надію що когось відшукаю. По якімсь часі приходить до мене одна пані з Вименс Інституту і запрошує мене на вечерок. Там будуть і молоді дівчата. Я пішла. Ставили мені різні питання — звідки ми походимо, хто там в Україні з рідних залишився, який клімат, яка наша релігія та багато іншого. Я запросила дівчат до себе до дому і тут була нагода показати їм як писати писанки, як вишивати українськими стібами.

Запросили мене вписатись до організації Вименс Інститут. Я вступила в члени. На одних зборах в них 1960 я читала доповідь про Княгиню Ольгу, а в 1961 році читала поему Тараса Шевченка.

В Вименс Інституті пізніше я брала участь як і всі. Припала була черга на мене дати щось до програми від себе. Було нас дві — одна голляндка і я. Ми принесли на виставку ручні роботи, народні одяги. Мені у придбані речей на виставу багато помогла пані Анна Гуменюк (Юркова). Всім дуже сподобались наші народні взори і строї. Вишивки цієї другої пані були в червоному кольорі, але їй дуже сподобались українські. Про цю виставку були прихильні описи в місцевій англомовній пресі.

Гафія Ґаба

ТЕПЛО ЛЮДСЬКЕ

Не хочеться залишити, несила розлучатись з куточками на бульварах, на дитячих майданчиках, де — матері й діти так часто бувають і так щедро розливають тепло, що від нього за ніч кутки не простигають.

Тут гнізда звили матері й діти з тепла людського, не купованого й не продаваного, а налитого щедро й щиро, як може це зробити, як налити щастям може лише мати свою дитину.

Хіба можна залишити ці місця?

Хіба сила розлучитись з ними — без болю?!

ДРІБНИЧКОВІ СПРАВИ

(Замість фейлетону)

Що то за біда навалилася на чоловічу голову, особливо тепер, коли кожна жінка вимагає собі право на все: — рівність в праці і платні, у виборах до урядів навіть претендує на чоловічий одяг. А хіба раніше їм хтось забороняв працювати, та й громадською роботою могли займатися. Воно то правда, як жінка активна громадська діячка, то і в хаті нема спокою. На кожні питання, вона має свої аргументи. Нема того, щоб згоджуватися з думкою чоловіка. А скільки тих жіночих організацій, розвелося! Як би не було їх, сиділа б жіночка — куріпочка дома, пильнувала дітей, церувала б шкарпетки, та хіба нема що вдома робити, навіть хату пофарбувати, чи вогонь справити у них то все якось ладніше виходить. Так ні!

Прибіжить з роботи, бо працювати треба. Допомогати чоловікові і на хату і до хати. Та й на нове авто, бо ж схоче також десь поїхати. А дома роботи досить. Літає по всіх кімнатах. На кухні обід вариться, в інших кімнатах прибирається, в пивниці переться наче на фабриці.

А ти прийдеш з роботи маєш чекати поки обід зварився, поки вона дітей обмиє та й нагодує. Воно правда є час часопис проглянути чи журнальчик продивитись. Цікаво знати, що в світі робиться. А як не хочеш чекати, то бери чоловіче та й роби сам і їж що хочеш. А що візьмеш? Як таке тут все не смачне... От було в краю, хліб такий був запашний та смачний, а тут наче вата. Правда, жиди почали випікати хліб трохи подібний на крайовий. Знайшлися українські бизнесмени-м'ясарі почали виробляти ріжноевропейські ковбаси ну і щось подібне на українську, але все ж, то не таке.

Метнулася жіночка по хаті, а далі й каже: — їду на засідання, або співанку, або літературний вечір, або гурток книголюба та й грець його знає куди ще! Наче б то без неї там не обійдеться. А ти чоловіче припильнуй дітей, положи їх спати вчас, а до того ще й одвези її.

Попробуй не повезти, так не буде говорити тиждень з тобою. Ну, а кожний знає, що то мовчанка в хаті...

Ми, чоловіки, також не без громадської роботи. Маємо досить обов'язків в ріжних організаціях, а їх — безліч і кожна потребує гроші. Лише біда — працювати ніхто не хоче, а гріш треба заробити. А чим? Забавою або пікніком. Ось тут і для жіночок робота є, показати своє куховарське вміння. Зробити смачні голубці, або біґос, та й не без варенників або борщу, Який то й, пікнік без цього?! А наші улюблені жіночки навипередки перед вами. Поки ми зберемося та вирішимо, вони вже й вирішили і гроші позбирали. А знаєте куди? На ріжні допомогові акції, на залишенців в Европі, то на українські школи в Німеччині, на бабусь, пам'ятники, а то бігають книжки продають. Підпирають своїх жінок письменниць чи то поетес... І де у них тої енергії береться, хіба що „джерітол" вживають. Як нам кольпортерам, бідним чоловікам треба позбутися якогось журналу чи книжки, то стоїш, клянчиш того нещасного гроша, а вони, повернулися в один бік, всміхнулися в другий і вже гроші в руках. От і попробуй з ними!..

Та воно не погано, що допомагають бідним. Це справа жіноча. Але, коли починають докоряти нам — чоловікам, що ми не вміємо співпрацювати між собою, що ми наче б то „ТІ", що тягнуть воза у всі боки, що через нашу неорганізованість і держави не маємо, що вміємо жінкам лише докоряти. Тоді вже вибачайте!

В святому письмі сказано: — „Жона да убоїться свого чоловіка" — цебто чоловік є головою родини і жінка несміє суперечити чоловікові. Має робити так, як він скаже не тільки в родині, а і в суспільстві, бо суспільство то та ж сама родина!..

— Хіба ми проти того? — кажуть жінки. Ми нічого важного й не робимо! Збираємось собі й обговорюємо отакі незначні в житю питання: — як би найкраще виховати діточок та втримати їх від „модерного" впливу, збільшити кількість світличок, в яких з малечку вкладати дітям наше національне українське, як зберегти традиції та звичаї в родині, допомогти старшим і інвалідам. Кого б то послати на Міжнародну жіночу конвенцію чи конґрес репрезентувати українську націю і розказати правду про наш нарід та й інші дурнички. Хіба мало про що треба подумати. Нічого спеціяльного...

Бо все головне рішають наші мудрі чоловіки.

Березень, 1971 р.
Мінеаполіс, Мінн.

Валентина Єрмоленко

PROMIN

Vol. XII, 6 ENGLISH SECTION June, 1971

J. H. Syrnick

THE UKRAINIAN DECALOGUE

(From the address delivered at the World Congress of Free Ukrainians, held in New York City in November, 1967).

1. I am a citizen of the country of my domicile through naturalization or birth. As a citizen, I will respect and uphold her democratic institutions and liberties. In times of natural peril I will come to her defence with my life and worldly possessions. I will avail myself of the rights and privileges which the citizenship of my country bestows upon her citizens, in complete awareness that those rights and privileges impose upon me certain duties and obligations. I will participate in all phases of her national being, in politics and economics, in institutions of learning, and in all sectors of her national life.

2. Apart from the citizenship of my country, I have also what might be called a spiritual citizenship — my Holy of Holies, — a loyalty to the culture of my forebears. I am of Ukrainian lineage, and this I will not renounce. I cannot renounce my, national orign, as I cannot deny my parents and claim that I never had them. I can change my citizenship by emigrating to some other land and adopting the citizenship of another country, but I cannot change my lineage.

3. I recognize the colossal and irreplaceable influence and role of the church in the life of nation, and consequently I will, at all time, give whole-hearted support to the church of my choice. From my Ukrainian church I will expect spiritual and cultural enrichment. I will expect my church to be a vigilant guardian and protector of the spiritual values and national traditions of my people. It is in the closeness of ties between the church and the people that the Ukrainian society will find its finest fulfillment.

4. As one of Ukrainian heritage, and as a Christian, I will never condone or come to terms with Communism, or any other totalitarian system or ideology. I will firmly uphold the ideals of democracy, for only a genuine democratic system offers the best opportunity and hope for the advancement of the individuals and of nations.

5. As a citizen of Ukrainian lineage the fate of the land of my forebears is a very vital concern to me, although I may never expect to live in Ukraine, even when she regains her national sovereignty. Nevertheless, I will do my utmost, within the bounds of my citizenship, to assist the Ukrainian nation to regain her freedom.

6. I will support the creativeness of Ukrainian scientists, scholars, writers and artists in the free world, who are making a valuable contribution in their respective fields - a freedom denied to their counterparts in the occupied Ukraine.

7. I will endeavor to perpetuate the Ukrainian language in my home, organizations and the church to which I belong. I will support Ukrainian schools and educational institutions, periodicals and publishing houses, and foster a use and appreciation of the printed word.

8. I will conduct myself in such a manner that would bring credit to the Ukrainian people in my environment. I will disseminate objective information about Ukraine among my fellow citizens in the belief that this is the least I can do for the cause of my kinsmen in their occupied land.

9. I will endeavor at all times to contribute to the development of the Ukrainian society, to foster a close understanding and a stronger feeling of unity, with the interest of the entire society having priority over partisan or regional considerations.

10. On this fiftieth anniversary of the Ukrainian National Revolution, I pledge my loyalty to the supreme ideals of the Ukrainian nation, which half a century ago found their fulfillment, though short-lived, in the re-establishment of a sovereign democratic Ukrainian state.

TEMISTOCLE WIRSTA

The recent exhibit of Temistocle Wirsta at St. Vladimir Institute, May 2nd to May 15th, aroused a great deal of interest in the Ukrainian community in Toronto.

Wirsta is an abstract expressionist. Though he began his career as a figurative artist, he chose the non-figurative mode for greater artistic freedom. His works are untitled as he has no desire to either influence or limit the viewers reaction to paintings that were created spontaneously.

Whereas abstract artists on this continent tend to assault the eye with the use of aggressive and strong colours splashed on huge canvases, Wirsta's colours are soft and subdued thereby creating a warm, harmonious effect. Competently usind acrilycs and gouache as his madia, Wirsta's works show that the artist knows exactly what he wishes to achieve. Though abstract in nature, one can find meaning or content in many of his works if one's imagination is allowed to range freely. In his smaller paintings, most viewers could see flowers. In his larger paintings, image of landscapes were common. The paintings that hinted of gallaxies, lunar-landscapes and flowers, proved to be most popular; for many were bought on opening day.

Temistocle Wirsta was born in the Ukraine in 1923. He began his studies of art and architecture in Roumania and completed them in Paris when he emigrated there in 1950. Since 1950, he has had individual exhibits annually, and he participates often in group shows in Paris and other European cities. This is his sixth one-man show in the Western Hemisphere. He has won many awards and is a member of several International Art Societies.

This is the third major exhibit organized by the Institute's art convener Mrs. Gloria Ochitwa. She deserves our thanks for showing such diverse artistic styles as Kurelek's realism, Styranka's impressionism and Wirsta's abstract expressionism.

H. H.

May/71

F. W. I. C. SEMINAR

May I share with the readers of Promin an event which took place in Ottawa in mid-March. At that time the Federated Women's Institute of Canada held a Seminar to enable provincial convenors of the five Standing Committees to meet with the national convenors to discuss their problems, share their views, exchange ideas, and come up with recommendations to up-grade the F.W. I. C. and contribute more fully to Canadian life in keeping with its motto "For Home and Country".

The five Standing Committees are: Agriculture & Canadian Industries; Citizenship & Education; Health & Home Economics; Cultural Activities and United Nations & International Exchange. We held joint and separate sessions, but this article deals specifically with the Cultural Activities committee, of which your reporter is convenor for the Manitoba Women's Institute.

We had been asked ahead of time by our national convenor to come prepared "to show and tell." I brought some Easter eggs from my collection and gave a breif explanation of their origin, the method of executing this art and the different ways they are now being displayed in our homes. I also brought a few other pieces of Ukrainian work, but it was the Easter eggs which held the centre of attention and admiration. It was surprising to learn that some of the women present were not aware of this particular craft, especially those from the Maritimes. As a result of this little exhibition, there will be a great deal of correspondence, as many of the women wished to know how they could learn more about Easter egg coloring and where they could obtain information in the English language. This is being done.

Each provincial convenor was asked for her recommendations which may be summarized as follows: effective use of leisure times; being creative; write histories, etc. Manitoba recommended that we become acquainted with the culture of our ethnic groups. This was also included in the recommendation on the national level.

As a result of these recommendations, people from different ethnic groups in Canada will be approached by Women's Institutes in their area from time to time to give talks on their respective authors, artists, painters, etc., as well as demonstrations at W. I. meetings. I strongly urge the readers of this article that when they are asked to contribute in this way they will readily do so, or if unable to do so themselves,

that they will arrange to have someone else perform the task.

We should indeed be grateful to those women who in the very early days of the Ukrainian Women's Association of Canada realized the importance of preserving our own culture and gave of their time and effort so willingly. We have come a long way since those early days, but there is still room for sharing with our non-Ukrainian friends and neighbors. Informative talks and demonstrations as mentioned above is a very good way. Another is to invite them to attend Ukrainian Art displays whenever these are held. Now that TV is no longer the novelty it first was, there is a great revival of interest in matters which for a while were left dormant. This includes the interest in handicrafts as well as culture of ethnic groups. What better way to foster understanding and peace than by learning more about our brother man, his way of life, his hopes and aspirations.

Roblin, Manitoba. *Frances Nowosad,*

24 years in the life of Lyuba Bershadskaya

From Lyuba's manuscript:

'The following incident took place.

"They brought these women from Western Ukraine. They had been collected from various prisons of different towns. They had been arrested while pregnant and had given birth to children in prison. They were 320 in number.

"They had been told in prison before being sent to Siberia that they must give up their children and they themselves go to camp. Not one of them agreed.

"A scandal broke out within the walls of Krasnaya Presnya, the Moscow women's prison. Women sobbed; the shouting and moaning were such that the walls shook. In the end, the authorities 'softened' and informed the mothers that they would go to the camp with their children, where they would bring them up and work.

"So, holding their children still more firmly, the 320 mothers were quieted.

"And then they brought the 320 mothers with their children, the oldest no more than six months of age, to Mariinsk at the end of January, 1947, in the middle of the Siberian frost. They lived for a week without letting their children out of their hands. Like intimidated animals, the tiny children, exactly as if understanding something, lay quietly in their mothers' arms.

"At the end of the week the mothers were unexpectedly told to collect the children and wrap them up more warmly: the whole group was to be sent somewhere else. Carts containing straw stood beside the guardroom and it was suggested to the mothers that they should put the children in the carts because of the long journey before them.

"Trustingly, the weakened mothers carefully put the children in the carts and formed themselves in fives behind them. This army of mothers, in the order of a convey, spread itself out widely, ready to march. The gates opened. The carts pulled forward. And the gates closed behind the last of them. The mothers, at their wits' end, did not understand for a moment what had happened. Then they thought it over and it became clear that their children had been taken away right in front of their eyes.

"For three days and nights the women lay in the snow beside the guardroom. They no longer wept but howled. For hours they neither ate nor drank nor left the gates. They let out animal-like noises, knowing they would never see their little ones again. All the other prisoners were held locked in the huts until the exhausted women had recovered and been put back in the nuts. Some had to be carried on stretchers.

"The cries of the mothers were long heard throughout the camp. Anybody who was at the camp of Mariinsk in those years will never forget those terrible cries!

"Such were the ways of the M. V. D. in those years".

"New York Times Magazine",
March 14, 1971.

САМОРОСТИ

Кожда людина має якесь додаткове заняття окрім цього, яким заробляє на „насушний хліб".

Зайняття дає певного рода вдоволення, а деколи й насолоду. Маю товаришів марколизів, які можуть годинами показувати ті цінні кусочки папірчиків. Нераз ці збірки прекрасні, я вибрав собі іншого коника, волочусь берегами рік та озер і збираю патиччя і можу вас також годинами замучувати їх історією.

Це патиччя по англійськи або чисто по українськи зветься дрифтвуд, по німецьки трайґгольц. По нашому то воно безбатченко. Звичайно ми причіпаємо чужим словам хвостика або пиркатого носика, вже є нове слово, що збагачує нашу мову. Щораз більше цього дрифтвуду в наших „лівінґрумах" чи „рекреейшенрумах". Опираючись на слові самоцвіти назвав я ці чудові твори природи саморостами.

Коли можна захоплюватись Архіпенком чи Пікассом то можна принайменше любуватись цими саморостами. Я маю невеличку збірку. Кожний з них має своє „ім'я".

Вони також в городі між рослинами принаджують око.

Коли у кого є щасливіша назва то прошу її дати нам збирачам до відома, а з цього скористають також мовознавці.

А. Ґудзяк

СЕСТРІ

Сестро! Ти сама своє життя формуєш,
Щаслива будеш ти, якщо завчасно себе опануєш.
Не будь же песимісткою й не звужуй кола зору,
Дивись на всі боки, та ще й униз і вгору!

Неосвіченість хай не затьм'янить твого розуміння,
А мудрість хай освітить путь твою своїм промінням.
Будь оптимісткою і раюватимеш ти на землі
В той час як пасеміст згорятиме у самостворенім вогні.

Старайся завжди жити приязно з людьми,
Чужу біду оплач, а не суди...
Людську ненависть — любов'ю покоряй,
Фальшивість правдою все зустрічай.

Будь бездоганною, живи й другому жити дай,
Душу свою з тілом поєднай
Нехай воно не блудить на цім світі сиротою,
Господинею ти над собою завжди будь, а не слугою.

Вночі й удень — у сні чи наяву
Не бійся злодія чужого,
Бо як не візьмеш несвого в сестри —
Не вкраде й від тебе ніхто нічого.

МАРІЯ Г. ВИДРА

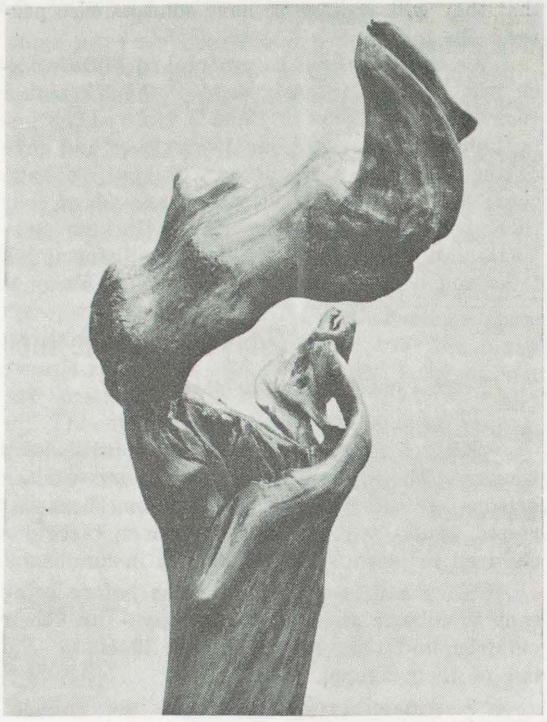

„Полум'я"

Канадська Корпорація для Фільмового Розвитку (800 Place Victoria, Montreal 115) була заснована 1967 р.; вона помагає індивідуальним і корпоративним продуцентам виробляти фільми в Канаді. Вона інвестує гроші у фільмових проєктах, або дає позички, за відсотками, продуцентам фільмів. Визначні фільми можуть кваліфікуватися на грошеві премії і нагороди; їх Комісія признає продуцентам і технікам, щоб вони могли поліпшувати свої вмілості. Для цього існує фонд $10 мільйонів. Для кваліфікації, фільм мусить бути вироблений канадцями і авторські права мусять бути застережені за канадським громадянином, або канадською корпорацією.

Товариство Молодих Канадців (323 Chapel Street, Ottawa) дає молоді нагоду відігравати творчу ролю в розв'язанні соціяльних проблем Канади. Добровільні працівники працюють в бідних частинах міст, на індіянських резервах, в расово мішаних громадах, у бідних селах, і в експериментальних наукових центрах.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Олексій Штойко

Виправився

Грицько майже щодня запізнювався до школи. Він, може б, і не запізнювався, але ніяк не міг своєчасно встати. Отож запізниться, зайде до кляси і завжди знайде поважну причину: то бабуся пізно збудила, то черевики десь заховалися, то ще щось придумає.

А то ще гусак з гусьми кожного ранку, як на зло, переходить дорогу. Йде поволі-поволі, поважно оглядаючись на всі боки. А підженеш — сичить, сердиться і кусається. Ну, як тут не запізнишся до школи?

А сьогодні Грицько прибіг до кляси раніше від усіх. Зайшли учні, а він уже сидить в лавці і тремтить, як переляканий заєць. А піт струмками ллється по обличчю.

— Молодець, Грицьку, сьогодні прийшов перший, — похвалили його товариші.

Грицько вислухав похвалу та й каже:

— Я б і сьогодні запізнився, якби не сусідів Рябко: зірвався з ланцюга і до самої школи за мною гнався.

Андрій Бондарчук

ПОМІЧНИЦЯ

У неділю Люда вдома —
Йти не треба у садок.
Що робити — невідомо:
Чи зібрати всіх ляльок,
А чи, може, мамі слід
Помогти варить обід!
— От що!— вирішила Люда,—
Я сидіть дарма не буду.
Я до мами побіжу —
Мамі я допоможу!
Каже мама:
— Це чудово!
Тільки в мене все готово.
От хіба що на обід
Полуниць нарвати слід.
І дівча бігом од мами
По стежині прямо-прямо.
Хить та хить русява кіска,
Скаче дівчинка, мов кізка.
У руках у неї чашка,
А на чашці тій — ромашка.
Стриб та стриб—добігла впору
Аж до тітчиного двору.
Привіталась, як годиться:
— Я прийшла по полуниці.
Каже тета:
— Йди на грядку,
І дивися, по порядку,
Повну чашку через край
Найсмачніших вибирай.
Рвати ягоди не важко.
Ось уже і повна чашка.
Жодної не роздушила.
Папірцем, як слід, накрила.
А тепер — мерщій до мами.
По стежині прямо-прямо.
Хить та хить русява кіска,
Скаче дівчинка, мов кізка.
У руках у неї чашка,
А на чашці тій — ромашка.
Раптом дмухнув вітерець,
Зсунув з чашки папірець.
І найбільшій полуниці
Вже у чашці не лежиться.
Хоче в рот вона до Люди.
На одну хай менше буде!
А за нею — ще одна.
Зовсім зайва тут вона.
Ще одна... Тепер до мами
По стежині прямо-прямо.
А із чашки крок за кроком,
По одненькій, ненароком,
З кожним помахом руки
В ротик скачуть ягідки...
Ось попалася хвостата —
Ця залишиться для тата.
А для брата — невеличка,
Бо не слуха він сестричку.
Ось велика ще одна.
Чи далеко там до дна!
Ой! А ягід в чашці трійко:
Мамі, тату і Сергійку...
Як це сталось! Що це буде!
І сама не знає Люда.
Сумно звісилася кіска.
Покотилась гірко слізка.
У руках — порожня чашка.
А на чашці тій — ромашка
І зім'ятий папірець...
Тут і віршику к і н е ц ь.

РЕЦЕНЗІЯ

Роман Іванчук. МАЛЬВИ, Україна, 1969 р.
(Твір перевидав „Український Голос",
Вінніпег, 1970 р.)

Під час мандрів по важких і заплутаних стежках історії, авторку цих рядків не раз мучило почуття немов би невиконаного обов'язку. „Невільництво", „полонське терпіння".. Слова ці з пожовклих сторінок архівних справ говорили про жахливі події далекого минулого, про велику трагедію нашого народу! Скільки прочитано „роспросних речей" невільників, гірких сповідей цих страждальців про свої поневіряння, невимовні муки, рабську працю в „бусурманській неволі", в турецько-татарському полоні. Сотні тисяч невільників-українців, розсіяно було по величезних володіннях султанської Туреччини. Навіть до Єгипту закидала зла невільницька доля наших співвітчизників. Кожен бранець — то неповторний внутрішній світ, особливі відчуття, власні життєві дороги. Який слід залишили українські невільники в побуті, господарстві та духовному житті країн, де вони перебували? Які наслідки мало невільництво в загальному житті нашого народу? Як воно впливало на розвиток історичних подій, на настрої і світогляд різних соціяльних верств суспільства тих часів? Хіба можна перелічити всі проблеми, що постають, як тільки торкнутися теми невільництва?

Тому визріває бажання зайнятися науковим вивченням історичної проблеми, що кривавою болючою раною, тяжкими муками та водночас героїзмом, стійкістю й силою духу пройшла через кілька століть нашої історії.

Однак інші теми владно обступають, забирають час і залишається лише почуття нездійсненого задуму.

А тут з'являється художній твір на цю тему. В історичному романі Р. Іванчука „Мальви" ставиться й розв'язується ряд проблем невільництва. Відчувається, що пройшло через серце письменника і розкраяло його жагуче співчуття до горя і мук далеких наших предків.

Історика вражає і захоплює справжній, глибокий історизм роману. Він виявляється в глибині суспільно-філософських і морально-етичних проблем, правдивості характерів, достовірності зображуваних подій. Історичне минуле українського народу заповнено визвольною боротьбою, що народжувала героїв, самовіддаених, мужніх, незламних патріотів, вірних своєму народові, Вітчизні. Поруч з цим, як наслідок турецько-татарської аґресії, виникали тяжкі окремі явища в українському суспільстві минулих століть.

Ці явища дослідив і художньо висвітлив в романі письменник Іванчук.

Ці проблеми не привнесені в той далекий світ, що його відтворює письменник. Вони історично обумовлені.

Фізичне винищення, пожежі й згарища, розгроми, грабіжництво, руйнування, полон, тяжка неволя — супроводжували напади хижих орд. Але були не менш страшні наслідки турецько-татарської аґресії. Яничарством, гареми, султанський двір, галери, ханське військо — з цим усім було пов'язане ренегатство, зрада свого народу, відступництво від своєї віри, мови, батьків, ба, навіть перетворення у фанатичних ворогів своєї Вітчизни. Що це була одна з найпекучіших проблем на Україні, свідчить хоча б дума XVII століття „Ой Україонька, бідна годинонька", де з величезною силою трагізму говориться про яничарство, про його згубний вплив на суспільні взаємини нашого краю.

У романі „Мальви" проблема яничарства розкривається в образі Андрія, що став яничарським полковником — Чорбаджі-Алімом і перетворився в захисника ісламу і турецького престолу. Ретельно й детально простежує автор жахливий шлях героя, відзначаючи як своєрідні верстові стовпи дії, вчинки, поведінку Андрія-Аліма, що рятували його від загибелі за рахунок наруги над власним сумлінням, ведучи все вище по щаблях яничарської кар'єри. Це не тільки зовнішній опис. Розкривається внутрішній світ Андрія-Аліма. Автор хоче проникнути в духовний механізм поведінки бранця, хоче збагнути, які пружини спрямовували дії хлопця, а згодом зрілої людини. Чотирнадцять років було першому сину козацького полковника Самійла — Андрію, коли татари захопили в полон. Наділяючи його таким ім'ям, Р. Іваничук мовби продовжує лінію героя повісті Гоголя „Тарас Бульба" — Андрія, який також зрадив свій народ. Легкодухість, нестійкість проявляє герой роману „Мальви" Андрій у першому ж тяжкому випробуванні. Страх за своє життя стає його головним порадником, керує його вчинками. Він запобігливо шукає ласкавої посмішки в ногайця-татарина, якому дістався після розподілу ясиру, сподіваючись, що це збереже його від прикростей, знущань, сліз і страждань, а, можливо, й смерті.

Так була покладена перша цеглина в побудові життєвої концепції — врятувати себе за всяку ціну.

Коли його везли на кораблі до Туреччини, він радів, що його призначили за старшого над хлопцями-бранцями. Йому це здавалося приємним і вигідним.

Справжній іспит чекав його на палубі. Каторжники-гребці застогнали від розпуки, коли побачили нову партію підлітків з України. Таволга-лоза лютіше заходила по невільницьких спинах. Заплакали діти. З кулаками налетів на них ефенді. Але опустив занесену над Андрієм руку, так і не вдаривши. Хлопець стояв, закусивши губу, ні одна сльоза не скотилася з його очей. Все треба витримати, щоб жити. Є кисмет-доля (це слово він чув на чужині вже не раз). Вона все вирішує, від неї все залежить, їй треба коритися. Типова філософія боягуза.

У родині стамбульського ремісника Хюсама, в якій його виховували для вступу в яничарський корпус, Алім почав молитися другому богові, хоча спочатку повторював молитви, що вчила його рідна мати в далекому козацькому степу. Потім забувся степ, забулася рідна мати. Почав Нафісу — дружину Хюсама — звати „мамою".

У яничарській орті зрікається Алім названих батьків, які щиро полюбили його. Яничари висміювали материнську ніжність Нафіси. Автор ставить Андрія-Аліма в таку ситуацію, що він двічі зраджує матерів — і ту, що його породила, і ту, що виховувала.

Посвячення в яничари — ще одна щаблина духовної втрати, морального падіння. Як присяга звучали заключні слова проповіді імама: „найлютіші ваші вороги — це ті, хто сплодив вас". Як найтяжчу образу сприйняв Алім назву „Байда", якою наділив його польський яничар.

Новий крок у житті, і вже не тільки духовне падіння, моральне відступництво, а — прямий злочин, убивство. Він добре і мужньо бився під стінами Багдада, коли перську столицю облягали султанські війська. Це було тому, що вродився він воїном, тому, що ненавидів тих, хто мав свою батьківщину і захищав її із зброєю в руках; як і тому, що боявся яничар-аги, який стежив за своїми воїнами в бою. Гордовита полонянка, співвітчизниця Андрія, українська дівчина, чимсь схожа з його матір'ю, закликала юнака знищити хоч кілька ворогів перед тим, як загинути самому. А він, як завжди, хотів зберегти своє життя, і зробив те, що від нього вимагав яничар-ага. Покотилася голова козачки, знесена ятаганом Аліма. Він перестав бути воїном, а перетворився у вбивцю. Якийсь час його мучили сумління. Дівчина в кривавому фередже не раз ввижалася йому.

Мине небагато часу, і він проткне ятаганом горло свого вихователя Хюсама. І вже муки сумління не тривожитимуть його закам'янілого серця. Сформувалася і утвердилася Алімова вдача, сила і жорстокість. Ставши чорбарджі, він самому султану подавав чашу при коронації. А потім вбиває, душить цього ж султана за наказом яничара-аги. Але він чужинець і повинен поплатитися життям за те, що торкнувся султана.

Молодший брат Аліма-Андрія теж служив у ворожому війську. Він був сейменом кримського хана. Але він не був винний у відступництві. Його ще малюком вкрали цигани і вивезли у Крим. Він не знав материнської мови, не знав, що його справжня батьківщина — Україна. Однак і до нього приходить прозріння, відчуття своєї рідної землі. Читач простежує шлях його прозріння, його етапи. Семен має іншу вдачу ніж Андрій. Це благородна, щира, відверта натура. Богдан Хмельницький, приїхавши до хана укладати угоду, випадково звернув увагу на ханського семена, що мав занадто слов'янський вигляд.

Селіма бентежили настирливі, тривожні запитання бранців: „Відкіля ти? Коли прибув з України?" А він навіть не знав, про що йдеться. Поглибила його душевну бентежність зустріч з матір'ю. А сумна Марія, спостерігаючи за ханськими сейменами, що йшли „на звитягу або смерть", розпачливо питала: „За кого? Очі і чола у вас не татарські і не татарська мати вас породила. Гостроносий, засмаглий кавказець, кучерявий болгарин, чорний, як сажа, мурин, а біля нього плечистий білявий хлопчик, ніби-то з Дніпра". Розмова Семена-Селіма з сином Богдана Хмельницького — Тимошем, що жив у Бахчисараї як заложник-аманат, примусила Селіма ще серйозніше задуматися над своїм місцем у світі.

Остаточне прозріння приходить до Семена, коли він з ханським військом йде українською землею за козацькою армією. Так склалася доля цього козацького сина, що зберегла його, за висловом Тимоша Хмельницького, „від страшного гріха братовбивства". Пішов Селім з ханом воювати проти шляхти на боці повсталого українського народу. Збулося пророцтво пол-

ковника Джеджалія про повернення Семена до свого народу. Для нього українська земля „пахне столоченою пшеницею. Дивний запах, якого не можна ні з чим порівняти. Чує він його вже другий місяць. Дрімучі діброви густо шумлять і стугонять". Однак Селім покинув хана, якому до того самовіддано служив і беззастережно вірив, тільки після того, коли він переконався в підступництві, віроломстві і зрадливості Іслам-Гірея. Він приєднався до козаків.

Впавши на рідну землю, вмирає Семен, наче обнявши її.

Трагічна доля і сестри двох братів — Мальви. Їх мати, прагнучи захистити свою маленьку дочку від кривд і страждань, заради майбутнього звільнення з неволі і повернення на рідну землю, допустила, щоб мусульманська віра і татарський світ заполонили дівчину. Мати сподівалася, що коли донька тимчасово прийме те, від чого сама вона так палко бажала звільнитися, це не пошкодить їй. Адже це відступництво — заради високої мети. Автор доводить неспроможність цієї морально-етичної концепції. Марія з жахом усвідомлює, що дочка відчуває себе татаркою. Їй незрозуміла туга матері за тим краєм, який вона не пам'ятала, мова якого була для неї чужа, а віра — далека і незбагненна.

Ще маленькою дівчинкою Мальва від ногайських пастухів почула казку про ханича Орака, що десять років прожив у почесному полоні на Русі, мав там жінку, дітей. Але заговорила туга за рідним степом, і то так сильно, що навіть жінка зрозуміла його і відпустила в рідний край. Мальва подитячому видряпувалася на високу гору, намагаючись угледіти той край, за яким тужить її мати. Коли стала дорослішою, заздрила матері, що та має таке сильне почуття.

Потім любов до володаря краю, який Мальва вважала своїм рідним, цілком заволоділа нею. Вона стала дружиною хана. Згодом вона збагне, що купила ханську любов ціною неволі, що ув'язнили її назавжди в ханському палаці. Це був початок прозріння Мальви. Казка старої рабині чи то про Роксоляну, чи то про Марусю Богуславку, пісня козаків, що прибули з посольством Богдана Хмельницького до кримського хана — були поштовхом до цього переродження.

Душевні муки потурначки, що зрозуміла свій кровний зв'язок з українським народом, досягають найвищого ступеня. Їй здається, що вона знаходить вихід, вигадує собі велику мету: „Віддячу Україні стократ". У Мальви залишилася одна зброя — любов хана до неї. Вона її використовує для того, щоб примусити хана бути вірним союзником козаків, не допустити його до зради Богдану Хмельницькому. Але марними були її сподівання просити хана, „щоб не йшов на землю, що так дорога мамі". Хан ходив у руйнівні походи на Україну, потім зраджував козаків у 1649 і 1651 рр.

Убила хана Іслама-Гірея Мальва.

Так переплелися в образі Мальви дійсні історичні факти та леґенди й перекази. На них, як на канві, яскраво і витончено розшив різнобарвними нитками Р. Іваничук сумну історію потурчанки, розкривши її внутрішній світ, показавши процес її духовного розвитку.

А мати? Мати цих трьох потурнаків — двох братів і сестри — чи не найтрагічніший образ у романі. Одного сина втратила ще маленьким, другого в чотирнадцять років татари захопили в полон, чоловіка вбили, сама з донькою теж стали бранками. Єдине, що в неї залишалося від минулих часів на рідній землі, — дочка. Вона її назвала Мальвою — іменем квітів, що пишно розквітали на Україні, а занесені в Крим — ледве животіли. Однак вижили! Нехай так виживе і донька.

Марія — яскрава і непересічна індивідуальність. Водночас вона є типовою українською жінкою XVII ст., козачкою, яка на покозаченій Україні була рівноправною з чоловіком, його добровільним, надійним і вільним спільником у боротьбі за соціяльну й національну справедливість. Автор постійно хоче підкреслити розум, гідність, гордість української жінки того часу. Про це свідчить хоча й лаконічна, однак надзвичайно сильна сцена розмови Марії з Мурах-бабою, який був украй здивований гідністю й незалежністю української бранки.

Марії не байдужі громадські інтереси. Вона в змозі зрозуміти, що новий збройний податок, накладений ханом у Криму, буде мати наслідки і для України, посилить наступ на неї орд. „О Боже, — вигукує Марія, — як вирватися звідси, щоб хоч кривавицею не допомагати плюндрувати християнські землі".

Крахом закінчилися її надлюдські зусилля, пляни й надії. Вона не може використати ханську грамоту, зароблену не тільки тяжкою працею, а й принизливими вчинками. Вона вже не може піти від своїх дітей з Криму, бо... „Син охороняє хана, дочка стала ханською дружиною, Марія Самійлиха сидить, мов жебрачка,

біля воріт палацу". І другий син — яничар на службі у вбивць свого батька. Так стала Марія яничарською матір'ю.

В книзі є ще один персонаж, колишній бранець Стратон, який теж був серед тих, що добровільно залишалися в Кримському ханстві. Однак його спонукали до цього вагомі причини. Стратон не хотів повертатися на свою землю, над якою тяжів гніт шляхетської Польщі. Стратон, який на батьківщині втратив сім'ю, майно, житло, землю, боявся потрапити в лабети кріпосництва. Він знав, як нещодавно були придушені повстання 1637—1638 рр., і на Україні встановився „золотий спокій", як називали пани це десятиліття безмежного свого панування і терору над народними масами.

Однак як тільки почув Стратон, що його народ піднявся на боротьбу проти своїх гнобителів, що почалася визвольна війна, він утік з Криму і подався на Україну, залишивши Марію, яку нещодавно умовляв не рватися до рідної землі. Бився цей колишній бранець проти поневолювачів буквально до останньої краплі крові. Автор використав справжній історичний факт — героїчну загибель трьохсотенного загону, що на острові Журавлиха прикривав відхід козацьких військ з-під Берестечка, і особливу відчайдушну хоробрість останнього козака Стратона.

Крім невільництва, що висвітлюється в романі в багатьох аспектах через долю різних людей, ще цілий комплекс історичних проблем зачіпає, розкриває і, навіть, вирішує автор роману, такого невеликого за своїм обсягом...

Р. Іваничук докладно й кваліфіковано проводить аналізу міжнародних відносин, внутрішніх політичних течій в султанській Туреччині, Кримському ханстві, частково в Польщі та на Україні. Намагаючись охарактеризувати причини політичної боротьби, розкрити її механізм, автор вдається й до оцінки соціяльно-економічного становища цих країн...

З нещадною викривальною силою автор відтворює в романі султана та його оточення, зображує повну деморалізацію, корупцію правлячої військово - феодальної кліки султанської Туреччини, показує, до якого логічного кінця доходить розвиток безмежної влади в умовах феодальної агресивної держави, що вступила на шлях занепаду.

Серед цього цілковитого розкладу державної влади вимальовується постать візира Азземпаші. Розумний державний діяч, він присвятив усе своє життя ідеї зміцнення Османської імперії, щиро віруючи в її нібито виключне призначення на землі. Кін ясно бачив і добре розумів тяжкий стан держави, інтереси якої ставив понад усе. Тому він шукає шляхів виходу з цього становища, намагається розкрити очі султану, готовий звернутися до інших народів, сподівається знайти пораду у народного співця-меддаха Омара, що прославився своєю мудрістю.

Мова персонажів роману майстерно індивідуалізована. В ній проявляється характер людини, його суспільне становище, психологічний стан в даний момент, національні особливості.

Як коштовне каміння, прикрашає текст книжки українська народна пісня. В книзі вона навіть стає діючим фактором, впливає на розвиток подій, розгортання сюжету. Пригадаємо, що саме пісня, яку почула Мальва, послужила поштовхом для її прозріння. „Широка, як дикі степи, могутня, як води на дніпровських порогах, пісня". „І вдарилася пісня туманними дитячими спогадами, материнським болем і тільки що відчутою тугою в серце жінки".

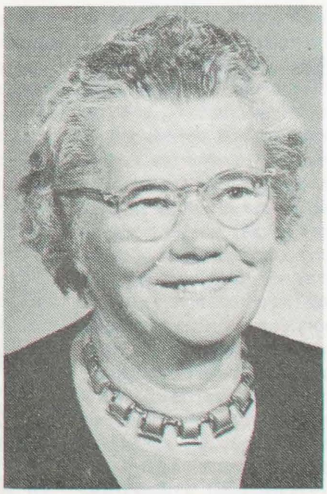

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої дорогої членки, бл. п. Я. Котишин, яка так несподівано відійшла від нас„ складаємо $28.10. Цей нев'янучий вінок, на заклик пані Чапельської зложили приятелі і родина Покійної на похороннім обіді на журнал „Промінь". Покійна так любила читати цей журнал, дорожила ним і поширювала серед своїх. Вічна їй пам'ять!

За відділ Союзу Українок
у Мирнам — Ксеня Ханасик, реф.

Вшановані членки управи відділу в Єлов Крік, Саск. Зліва направо пані: Анна Липчук — касирка, Єва Драпак — секретарка, Анна Пасічник — заст. голови і Марія Войціхівська — голова.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗАРЯДУ Єлов Крік, Саск.

Що за працю належиться заплата, то це всім відомо. Коли робітник стає на працю в фабриці, чи деінде, то перше всього він знає яка там є платня. Та інакше є, коли людина бере на себе обов'язок працювати в громаді: там грошевої заплати нема, — а часто можна почути ще і критику, кажуть, „робить сяк та так, а воно повинно бути, он як".

Буває, що заслуженим людям дають признання аж після їх смерти, коли за життя, щире, хоч би і скромне слово подяки, дало б бодай трошки задоволення й заохоти до дальшої праці. Членки нашого відділу, ім. Л. Українки, постановили сказати слово признання свому зарядові, який вже десять років несе обов'язок проводу. І так на місячних зборах, 19-го лютого, ц. р. секретно приготовили для заряду несподіванку.

Після формального закінчення зборів, одна з членок, пані А. Войціхівська, попросила за стіл, поруч голови пані Марії Войціхівської, і секретарки п. Еви Драпак, заступницю, пані Анну Пасічник, і касирку, пані Анну Липчук. При цім положила на стіл, приготований нею торт з написом 10 літ праці. Також покликала пані А. Дорош до слова. У своїм слові А. Дорош говорила про важливість нашої організації, про наші завдання і труднощі. В теперішні часи, так багато молодих жінок, а за ними підростаюча молодь, вибирають собі як-найлегшу дорогу, без громадських обов'язків, то це є тяжко для організації, для заряду і для нашого українського життя, якого нам в Канаді ніхто не забороняє, хіба, що самі занедбуємо. Треба б сказати словами Шевченка: „Не дай спати ходячому, серцем завмирати, і гнилою колодою, по світі валятись".

По тім пані О. Борса вручила кожній членці заряду дарунок — срібну ложечку з відзнакою Союзу Українок Канади за що кожна зокрема подякувала, за приємну несподіванку.

Присутніми окрім членок, було також кількох мужчин. Членки подали перекуску, а на закінчення всі відспівали „Де згода в родині".

Членка.

ДАВФИН ВІДЗНАЧИВ 100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

В неділю, 28-го лютого, Відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки в Давфині, Ман., влаштував святочку академію в честь своєї патронки Лесі Українки, у сторіччя з дня її народження. Святочна програма відбулася в залі Українського Народного Дому при масовій участи давфинського громадянства.

Хоч відділ кожного року відзначує дату народження поетеси величаво, то цього року свято відбулося зокрема урочисто, тому, що відслонено портрет (олія) Лесі Українки, що його виконала на замовлення жіночого товариства канадська малярка, Галя Когуська. Акт відслонення виконала мати малярки, пані Наталія Когуська, з Вінніпегу.

Програма складалась з таких точок: вступне слово — Анна Мазур; деклямації: Євгенія Маранчук (від старшого СУМК-у) „Contra Spem Spero" і Тереса Ковальчук (від молодшого СУМК-у) „Пісня"; читання поем членками жіночого товариства: Марія Андрейчук „До України", Анна Клапоущак „У путь", Палагна Фик „Надія". Галина Гендерсон відспівала „Нічка тиха", слова Л. Українки, музика Д. Моги; Петро Підлипний виконав „Рушничок", музика Майбороди при акомпаньяменті жіночого хору під диригентурою пані Гендерсон, який також відспівав гимн Союзу Українок та „Тихо над річкою", музика П. Батюка.

Святочну доповідь про життя і творчість Л. Українки виголосила Наталія Когуська. Теодора Гаврисишин з Вінніпегу виконала читання творів поетеси.

Чотири старші членкині Відділу були вшановані за їхні заслуги для організації. Ними були Марія Базай, Палагна Фик, Михаліна Котик та Анна Підлипна.

Програмою керувала Марія Білоус, голова Манітобської Управи СУКанади. Кінцеве слово сказав о. Є. Стефанюк, парох УГПЦеркви св. Юрія

ЧАЙНИЙ ВЕЧЕРОК В КОРИСТЬ ІНСТИТУТУ СВ. ВОЛОДИМИРА Ґримсбі, Онт.

На третій день Великодня вечером в залі Української Православної Громади св. Юрія, зібралось невелике число громадян на чайне прийняття. Це чайне прийняття ми улаштували на заклик жін. т-ва при Інституті Св. Володимира у Торонті.

Господинею цього вечора у нас була добр. Міненко. По відспіванню тричі „Христос Воскрес" членки подали чай і перекуску. Членки нашого т-ва ім. Кн. Ольги понаносили Великодніх присмаків, якими угощували присутніх.

Після перекуски добр. Міненко роз-

повіла в подробицях про Інститут св. Володимира, його ціль і час його заснування, розповіла про початки його праці в старому будинку та побудову теперішнього, а по цім попросила до слова пані Теофілю Лису.

У своїм слові пані Лиса згадала про наші Інститути на Заході Канади а також і про тих працівників нашого народу, які за молодих літ перебували в Інститутах, але вийшовши з них не покинули ідеї Інституту. Вони пішли в народ і працювали для народу, з якого вийшли. Вслід за тим пані Лиса зробила заклик пожертви на Інститут у Торонті, на якім ще тяжить довг.

Зложили: по $25.00 — Т. Д. Лиса; по $20.00 — М. Шпитковська; по $10.00 — М. Василечко і Є. Будзяк; по $5.00 — добр. Міненко, О. Гусак, М. Качура, В. Ткаченко, М. Нечай, М. Шувера; по $3.00 — Л. Прокоменко, Л. Максимів; по $2.00 — М. Бурак, А. Бартків, П. Оземчак; по $1.00 — Ю. Гусак, К. Кузь, П. Лучків. Разом $110.00. І хоч ця сума невеличка після потреби, одначе на таке невеличке число учасників пожертви щедрі.

Всеч. о. Т. Міненко, настоятель нашої громади дав признання нашому жіноцтву за такий вечерок: вказав на потребу таких вечорів, на яких обмінюватись думками. Слово забрав також пан Роман Шпітковський, який згадав працю наших організацій як ТУС, Союз Українок, СУМК, а головно підкреслив конкретну і корисну працю відділів Союз Українок.

Членкам жіночого т-ва ім. Кн. Ольги в Ґримсбі належиться сердечна подяка за чайне прийняття, а голові пані М. Василечко за взірцевий провід.

Присутня

ДЕНЬ ЧЛЕНСТВА
Канора, Саск.

Заходом відділу Союзу Українок ім. Марії Марковичевої в Канорі в неділю 28-го березня, як і річно це робиться, відзначено День Членства чайним прийняттям. В одночас з цим, відділ відзначив соту річницю з дня народження поетеси Лесі Українки короткою концертовою програмою.

Уладженням чайного прийняття занявся Комітет Членства: пані Павліна Ґорчинська та Наталя Писемна і Катерина Шушельницька як голова Комітету.

Концертову частину програми проводила пані Катерина Лабюк з допомогою пань Павліни Ґорчинської та Павлі Данильчукової.

Свято отворила голова відділу в Канорі, пані Марія Котелко. Слідували концертові точки в такім порядку: поема „Контра спем сперо", відчитала пані Олена Козоріз; сольо-спів „Дивлюсь я на небо", відспівала панночка Маріяна Ортинська, панночка Соня Денис при фортепіяні; поема „Тішся Дитино", відчитала панночка Одарка Левко; поема „Слово", відчитала пані Павліна Ґорчинська; сольо-спів „Чи я в полі не калина була", відспівала панночка Донна Левко, її сестра, Одарка, акомпаніювала на фортепіяні; поема „Пісня без слів", відчитала Петруся Солтис.

Пані Анна Полович з чуттям відчитала реферат до свята Лесі Українки.

З нагоди цієї імпрези відділ засилає $50.00 на пресовий фонд журнала.

Катерина Лабюк

НОВИНИ З ВАНКУВЕРУ, Б. К.
(продовження)

Весняний чай у Ванкувері починається скорше як в інших провінціях. Перші весняні квітки розтулюють свої голівки, вітром колихані, привітно вітають прохожих з надходом весни і як би не заничищене повітря та розуми людей, цей світ був би ідеальний, Богом сотворений, для краси і творчості людини...

Ось, уже надходять довгожданні Великодні свята, коли після належного говіння, віруючі чекають на день Воскресіння Христового. Церква заповнюється вірними, які з побожністю слухають Воскресну Службу Божу, наповняючи свої серця радістю та вдячністю Сотворителеві за ті милосердя, які ВІН посилає нам. ХРИСТОС ВОСКРЕС! Яке могутне, ніколи незабутне слово! Почувши ці слова, людина підноситься духово, бо це ж для нас ВІН воскрес, щоб дати нам духову поживу і зміст дальшого існування і уміння опановувати ті проблеми, які виникають серед цього неспокійного світу...

Треба підкреслити, що відділ ім. Л. Українки в Ванкувері, ще перед святами мав нагоду гідно репрезентувати, як по телевізії так і в пресі, наші свята відповідними Великодними програмами. Голова відділу пані Н. Воробець досконально пояснила про святкування: календар, традиції, Великодні страви. Демонструвала вироб паски, ґердану та вишиття. Гарно прибраний Великодній кошик пишався на столі, доказуючи уміння приготовити його, цим потрудилася наша голова, яка ж і досягнула того, що ці програми були висвітлені. Голова Мистецького комітету пані О. Кіндрачук допомогала пані Н. Воробець показом з поясненнями писання писанок, а також належним дописом з ілюстраціями до англомовної газети „Провінція". Пані О. Кіндрачук є справжній мистець що до писанок, вона багато причинилася до поширення цього мистецтва та винаходу нових узорів. Чужинці захоплюються нашим незвичайним мистецтвом, а ми горді, що наші пані відповідно, на високому рівні показали глядачам красу наших традицій.

Мимоволі виринає питання і страх за майбутне збереження цієї великої високовартісної спадщини. Чи зможемо її зберегти і передати нашій молоді, щоб і вони гордились і цінили її так, як це робили наші піонерки і робимо ми? Але так довго, поки ми тримаємось невмирущого вислову Т. Шевченка — „І чужого научайтесь, свого не цурайтесь" —, і так довго поки С.У.К. стоїть на сторожі цих надбань, засновуючи Музеї, де зберегаються рідкісні експонати, і доки членки научатимуть молодших пань та дітей нашого мистецтва, та завдяки таким збирателям і зберегателям музейних цінностей, як знаний у Ванкувері др. М. Гуцуляк (недавно ванкуверці мали нагоду побачити гуцульську трембіту), — ця спадщина не пропаде, бо це є запорука що ці надбання збережуться і будуть передані майбутнім нащадкам. Особливо велике досягнення пороблені заходом головного Музею, за що треба дати признання нашим невтомним працівникам. Наше жіноцтво свідоме свого покликання і прикладає усі зусилля, щоб затримати наші скарби, та закликає молодшу верству жінок до наслідування. Наш журнал „Промінь" багато причиняється до цієї благородної праці, своїм добре редагованим змістом та науковими статтями. Велика заслуга належиться компетентній редакторці пані Н. Когуській, за що їй велике СПАСИБІ.

К. Б.

ВІДЗНАЧУЄ 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Тандер Бей, Онт.

Заходом місцевого відділу Комітету Українок Канади відсвятковано рік століття Лесі Українки святочною академією з доповіддю гості і голови крайової управи Комітету Українок Канади, пані Л. Чайковської і концертовими точками місцевих сил.

У неділю 28-го лютого в домі ЛВУ при Робертсон вулиці зійшлися українці всіх складових організацій, щоб вшанувати пам'ять нашої великої поетеси.

Ювілейне свято розпочато співом — молитвою „Під Твою Милость" — виконану жіночим хором Т-ва Просвіти під управою пана Григорія Мигаля.

Пані Софія Мендик, голова місцевого відділу Комітету Українок Канади у своїм вступнім слові привітала шановну доповідачку і висловила свою радість, що місцеві українці зрозуміли вагу і вартість цього свята і прибули так численно. Заля була заповнена публикою.

Шановну доповідачку представила секретарка КУК пані Анна Стасів.

У своїй доповіді, заголовок якої був „Життя і творчість Лесі Українки" прелегентка переповіла про життєві дороги Лесі Українки, а ширше говорила про її твори, які поставили поетесу на рівні з Шевченком, Франком і Стефаником.

Доповненням до захоплюючої доповіді була рецитація пані Орисі Яремчук „Порвалась нескінчена розмова" — поема Л. Українки.

До складу концерту входили хорові пісні жіночого хору Т-ва Просвіти під управою пана Мигаля — на п'яно приграваля панна Катруся Бурак. Хорові пісні Дівочого Ансамблю Молоді Українського Нац. Об'єднання під управою пані Олі Савчук, музика оркестра „Веселка" Спілки Української Молоді під управою п. Богдана Стахова. Сопранове сольо „Місяць Ясненький" і „Сховалось сонце за горою" поеми Л. Українки, музика Степового — фахово виконала пані Тоня Патранюк.

Петруся Солтанюк — учениця Рідної Школи при церкві Св. Преображення уміло склала „Привіт Лесі Українці".

Пані Анна Гук, членка мистецького відділу Комітету Українок Канади склала подяку нашій шановній гості п. Чайковській за її цінну доповідь і за прибуття до нас із Вінніпегу, а всім учасникам концерту та публиці за їх численну присутність і увагу.

Представниці складових організацій і управа Комітету Українок Канади у Тандер Бей. Світлина взята під час імпрези Сторіччя Народження Лесі Українки. Четверта зліва направо в першім ряді сидить пані Люба Чайковська, голова Крайової Управи Комітету Українок з Вінніпегу як гість-доповідач.

Комітет Українок Канади складає сердечну подяку за сценічні декорації виконані Володимиром Хондоном, Тилі Гарасимчук і Анні Гук, також паням, які упорядкували зустріч з пані Чайковською, пані Олі Михайлишин і Марії Присунці і паням Ліги Визволення, які подали каву і перекуску по концерті.

Залучену знимку взято у „Royal Edward Hotel" підчас обіду, коли льокальний відділ жін. КУК гостив пані Л. Чайковську, перед концертом. Опріч заряду, являться на нім голови і представниці вісьмох складових організацій.

Софія Мендик — голова
Анна Стасів — секретарка

СВЯТКУВАННЯ 100-ЛІТТЯ УРОДИН ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Заходами Комітету Українок Канади, відділу в Гамільтоні в дні 28-го лютого ц. р. святочно та велично відбулись роковини з дня народження великої нашої поетеси — Лесі Українки. Академія відбулася в залі дому української молоді СУМ при вул. Кенільворт Північ. Приємно ствердити, що українська громада зрозуміла вагу наших святочних імпрез, а зокрема вшанування власних письменників. Простора заля СУМ-а була вщерть заповнена. Програмки, що їх присутні одержували при вході до залі були гарно оформлені та на доброму папері, а сама програма (в двох мовах) і життепись поетки пригадали присутнім про її життя та діяльність.

Роковини відкрила коротким словом голова відділу Ком. Українок Канади в Гамільтоні пані М. Пилипюк, пояснила значення свята та духову велич поетки в українській та світовій літературі. Опісля д-р Франко Мартинюк, голова КУК привітав присутніх з роком святкувань. В дальшому відбувалися точки концерту, що їх виконали: дитячий хор Собору церкви св. Володимира за дириґентурою пані Орисі Сушко, сольоспів панни Раїси Садової, збірна деклямація дітей цілоденної школи при церкві св. Духа під керівництвом пані Таїси Ружицької, деклямація „І ти колись боролась мов Ізраїль..., що її з повним чуттям та розумінням духа поетки виголосила пані Л. Костик, хор „Юної Чайки" при філії УНО — дириґент п. М. Костик та дівочий хор „Конвалії" при організації СУМ — дириґент пані Ніля Ґеник-Березовська. На закінчення першої частини святочну доповідь виголосила мгр. Тоня Горохович з Торонта. Доповідь пані Горохович була знаменито опрацьована, гарно та з чуттям виголошена та залишила незабутнє враження у присутніх.

Вважаю, що є моїм обов'язком підкреслити, що всі точки програми були виконані молоддю та дітьми та повне признання належить всім дириґентам, що вложили багато праці, щоб так гарно вишколити свої дитячі хори. Окрема подяка належить оперній

співачці панні Р. Садовій, за такі з чуттям відспівані пісні, уложені тільки до слів Лесі Українки.

Академія була вдалою імпрезою та принесла нашій українській громаді не тільки моральне вдоволення, але також віру, що український Гамільтон **сам** зможе поставити концерт на відповідному рівні. Участь шкільних дітей та молоді у виконанні програми дає запоруку, що „Наша пісня, наше слово не вмре, не загине....., бо маємо гарних наслідників. Це нехай буде нагородою для батьків та всіх, що посвячують себе вихованню нашої молоді. Наприкінці наша подяка належить також п-ву Стаховим та пані Д. Придаткевич за мистецьке сценічне оформлення і прикраса залі, а всім паням з КУК, що своєю працею причинилися до так гідного відсвяткування річниці Великої Поетки.

Анна Бойко, прес. реф.

ПРИВІТАННЯ З НАРОДЖЕННЯМ СИНА

Келгарі, Алберта

У п'ятницю 12-го березня ц. р. в домі пані Марії Чернецької, було влаштовано (бейбі шавер) для новонародженого Романа, сина п-ва А. і О. Бойків. На це прийняття зійшлося багато жінок.

Пані Леся Гавриляк привітала молоду маму з її сином Романом і сказала, що п-во Бойків, коли прибули до Келгарі, вступили в члени громади св. Володимира, є вони членами Молодого Братства. Пан А. Бойків є головою недільної школи, також доглядає вівтарних хлопців, а пані Оля Бойків бувша секретарка Союзу Українок в Келгарі і вчителює в нед. школі. П-во Бойків крім Романа, мають ще трьох синів: Петра 11 років, Василя 9 і Михайла 8. Пані Леся Гавриляк вручила від усіх присутніх дарунок, за що пані Бойків зі сльозами на очах подякувала всім. Також на заклик пані М. Чернецької, не забули і за журнал „Промінь". Пані Чернецька пояснила потреби одинокого жіночого журналу і було зібрано 18 дол. на прес-фонд, за що всім велика подяка.

Під проводом пані Надії Кобильник відспівано многоліття для мами і її сина Романа. За чаєм і смачною перекускою понеслися жарти і співи народних пісень. **М. Чернецька.**

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ТОРОНТО

Відділ ім. Кн. Ольги

Відділ Союзу Українок ім. кн. Ольги в Торонті, це один з більших відділів, який організаційно об'єднує понад сто членкинь і міститься при Катедрі св. Володимира. Діяльність відділу весь час активна. Управа відділу має понад десять різних комітетів, референтур і секцій для різноманітної діяльности, в склад яких входять понад тридцять членкинь відділу.

Річні збори відділу відбулися 7 грудня 1970 р. в катедральній залі. Присутніми на тих зборах були також: настоятель Катедри митр. прот. о. Дмитро Фотій і голова Союзу Українок пані Леся Хороша-Ґрегор.

Голова управи відділу пані Марія Божик оголосила початок зборів і попросила о. Дмитра до молитви. Після молитви о. Дмитро в імені Архиепископа Михаїла і від себе побажав присутнім найкращих успіхів у нарадах та в майбутній праці. Запропонований проєкт програми зборів — присутні прийняли одноголосно з бажанням, щоб звітно-діюча управа погодилася, аби зборами керувала голова управи Марія Божик, а секретарювала Надія Дубилко. У почесну президію були запрошені: добродійки Минадора Фотій і Анна Ференсів та почесні членкині відділу: Калина Сакалюк, Марія Ґужда, Іванна Вахна, Таісія Копил, Анна Євчук, д-р Ганна Яніневська, Марія Мудра і Тетяна Тучак.

Урочисте й помітно-зворушливе враження було, коли біля гарно прибраних столів, прикрашених квітами та великим калачем на президіяльному столів, в сяйві промінюючих свічок — всі присутні встали і з пошаною слухали читання прізвищ і заупокійну молитву на вічну шанобливу пам'ять тих членкинь, що в минулих роках відійшли у вічність.

Після того голова президії Марія Божик оголосила постанову управи про надання звання почесного членства трьом членкиням відділу, котрі у минулих десятиріччях, своєю жертвенною працею, заслуговують особливішого признання і відзначення. Перед врученням почесних грамот, підписаних керівними чинниками централі Союзу Українок і відділу ім. кн. Ольги — присутні уважно слухали життєписні розповіді про шляхи життя і працю всіх трьох кандидаток у почесне членство . Таісія Копил розповіла про життя, материнську добродушність і жертвенну довголітню суспільно-громадську працю **Тетяни Тучак.** Анна Стахів виголосила детальну розповідь про життя та невтомну материнську трудолюбивість **Маєї Мудрої** та про її велику жертвенність у праці церковно-громадських завдань, які вона завжди і по цей день взірцево виконує. Марія Квас прочитала короткий, ще з України почавши, біографічний нарис багаторічного, повного труднощів, але повсюди розумно пройденого шляху життя **д-р Ганни Янішевської,** на якому вона, крім родинних обов'язків, здобувала академічну освіту, докторат медичних наук й одночасно завжди була нерозлучною з науковою, громадською та національно-творчою діяльністю.

Після тих представлень — присутні, висловами поздоровлень та дружніми рясними оплесками в ознаку вдячности й признання, вітали почесних членкинь, котрим були вручені почесні грамоти і китиці квітів.

Голова центральної управи Союзу Українок Канади, пані Леся Хороша-Ґрегор, яка користується великим респектом серед українських і англомовних громадян Канади та втішається великою повагою й любов'ю серед членства Союзу Українок, вона також, окремим виступом, поздоровила почесних членкинь. Загальною оцінкою пані Леся похвально висловилася про про діяльність нашого відділу. Звернула увагу на велике значення та необхідну потребу організованого українського життя серед англомовних та франкомовних громадян Канади. Низанкою розумних, дуже переконливих прикладів і вказівок пані Леся навчала, що нашими щоденно-невідкладними обов'язками мусить бути змагання за всебічний, кращий розвиток української національної свідомости й гордости свого українського родоводу, у чому, добре знання своєї української мови мусить бути передовим завданням.

У звітно-діловій частині зборів, першою звітувала голова відділу Марія

Божик, загально, про працю і керівництво відділом.

Надія Дубилко звітувала про секретарську роботу, добр. Минадора Фотій про українське шкільництво при Катедрі, добр. Анна Ференсів звітувала про СУМК. Михайлина Яніцька про виконування обов'язків заступниці голови та іншу працю, добр. Ольга Вишиван прочитала фінансовий звіт, Анастасія Бельбас про свої старання допомоги журналові „Промінь", Тетяна Тучак про працю сестрицтва при Катедрі, Анна Чабан про відвідування й допомогу хворим, д-р Зоя Плітас і Валентина Лавринюк звітували про репрезентацію відділу Союзу і працю в КУК, Таісія Копил про працю на користь суспільної опіки, Марія Мудра про працю комітету господинь в часі всіх церковно-громадських імпрез впродовж року при Катедрі, що відбувалися з обідами й вечерями, д-р Ганна Янішевська про культурно освітню працю в загальних імпрезах при Катедрі та діяльність гуртка книголюбів, що зорганізований при відділі Союзу, Діна Гетманчук прочитала обширний звіт про роботу базарового комітету та поміч інших членкинь відділу і грошевий прибуток на користь Катедральної громади. Додатково було ще більше звітних доповнень в часі дискусійних обговорень пророблено цілорічної діяльности.

Після запитань та дискусійних відповідів, які доповнювали загальну звітність, контрольна комісія прочитала контрольний звіт і запропонувала присутнім схвалити діяльність управи з висловами признання й подяки. Після уділення абсолюторії уступаючій управі, номінаційна комісія прочитала листу пропонованих кандидаток у склад нової управи. Всі присутні, перед голосуванням, ще раз ствердили талановите й активно-ділове вміння організаційної праці пані Марії Божик і, з вдоволенням, одноголосно перевибрали її на голову управи. Також одноголосно були вибрані в управу: Ніна Козій — перша заступниця голови, Марія Квас — друга заступниця, Надія Дубилко — секретарка, Катерина Федорів — друга секретарка, Ольга Вишиван — фінансова референтка, Валентина Лавринюк — скарбничка, Минадора Фотій і Єлисавета Василів — пресові референтки і Анастасія Бельбас — представниця журналу „Промінь". У склад контрольної комісії вибрані: Юлія Головата, Марія Магас і Єлисавета Охітва.

У склад допоміжних ділових комітетів, представниць міжорганізаційних зв'язків та різних секцій діяльности відділу, більшістю перевибрані ті самі членки, котрі в минулому році жертвенно виконували багато завдань. Базаровий комітет знов очолює енергійна й досвідчена організаторка пані Діна Гетманчук. Тяжку роботу комітету господинь і цього року перебрала під своє керівництво пані Марія Мудра. Комітет культурно-освітньої праці і гурток книголюбів і в цьому році очолює д-р Ганна Янішевська.

Діяльність управи відділу Союзу Українок ім. кн. Ольги в Торонті і керівниць всіх окремих ланок відділу, була б дуже трудною, або й неможливою, якщо б не щира, активна допомога всіх тих членкинь, які входять у склад довгого списка щедрих працівниць і всім їм, яких прізвища тут не написані, всім їм належиться не менша вдячність як і тим, яких прізвища тут названі, про що й сказала голова відділу Марія Божик на закінчення річних зборів, які в настроєві взаємного родинного довір'я й пошани, пізньою вечірньою годиною закінчилися молитвою.

Надія Дубилко

Стінен, Саск. .. Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори відділу відбулися 21 грудня 1970 р. в церковній залі. Голова пані Марія Корковська відкрила збори молитвою. Хвилиною мовчанки збори вшанували пам'ять померших членок. Предсідницею зборів була пані Анна Ковальчук, а секретаркою пані Василина Стиранко. Звіти з діяльности відділу здавали: фінансовий — Анеля Цуркан, контрольної комісії — Марія Вігнан, господині — Адонія Козменюк, діяльність відділу — секр. Марія Козменюк. У своїм слові голова відділу Марія Корковська зложила подяку членкам заряду, комітетам і членству за участь в праці та виконанні своїх обов'язків.

Впродовж року відділ мав 11 зборів. Членки брали участь в святі Шевченка, приготовляли страви на весільні прийняття, бенкети і похорони. Приготовили прийняття місії і обід на храм, спільну Різдвяну вечерю з обміною дарунків та пачечками для дітей. Членки нашого відділу займались українською школою, ходили колядувати, займалися збіркою на Червоний Хрест та сповняли різні обов'язки при церкві, літньої оселі „Тризуб" та інше.

Фінансовий звіт: Осталось в касі з 1969 р. — $782,22, приходи в 1970 році — $1,184.60, розходи — $589.42, осталось в касі — $1,377.40.

Заряд відділу на 1971 рік: Голова — Марія Корковська, заст. голови — Адонія Козменюк, секретарка — Марія Н. Козменюк, заст. секретарки — Геня Гайдамаха, фінан. секретарка — Анеля Цуркан. Контрольна комісія — Марія Вігнан, Марія В. Козменюк, Антонія Корпан. Господині — О. Лозінська, Ф. Глунька, А. Козменюк, В. Стиранко, А. Цуркан. Сестриці — Анна Дорощук, Ксенька Ґоргіца, Катерина Мітран. Референтка журнала „Промінь" — Докія Гунька, рефер. добродійної праці — Марія Козменюк, відвідування хворих — Марія В. Козменюк і Анелька Цуркан.

Збори висловлюють признання журналові „Промінь" та успіхів його редакції.

Марія Н. Козменюк, секр.

МОНТРЕАЛ
Відділ ім. Ганни Барвінок

В звязку з перенесенням дати річних зборів, за порозумінням з головною екзекутивою С.У.К., на місяць грудень, наш час праці обмежився до 6-ти місяців з чого подаємо звіт.

Річні збори відділу відбулися 16 грудня 1970 р. — членок 20. За поданий час відбулось 9 сходин. В червні під час Українського Тижня на островах „Людина і її світ" писали писанки, вишивали і пояснювали різницю стібів, оповідали історію і значення писанки. Допомогли вислати членку — на Собор у Вінніпезі. В жовтні брали участь в 32-ім З'їзді складових орг. СУС Східньої Канади в переведенні реєстрації, перепровадженні групових дискусій, видання обіду, та при організуванні забави. Помагали місцевій організації СУМК під час їхнього Джемборі, займалися господарською частиною на їх забаві „Геловін", помагали на їх ювілеї 35-ліття. Брали участь в традиційному річному базарі старшого відділу і віддали прихід на Собор св. Софії. Організували вечір для членок з поясненням про значіння „Українського Голосу", його історію, перевели збірку, придбали

передплатниць, і передали суму $65.-00. Брали участь у святкуванні українського дня в музеї з нагоди закуплення і подарування українцями картини п. Курилика і передали свій даток $30.00. Допомагали фінансово „оселі Св. Софії", оселі „Верховина", організаціям СУМК та ОДУМ, Курсам Українознавства та Рідній Школі при Соборі св. Софії.

Фінансовий звіт: осталось в касі — $344.61, прихід — $422.32, розхід — $562.05, в касі на 1971 р. осталось — $204.88.

Заряд відділу на 1971-ий рік: Голова: Галина Михальчук, заступниця і реф. архіву — Софія Олянська, рекордова секретарка — Ліза Двигайло,, кореспонденційна секр. — Женя Шкурат, фінансова секр.: Наталя Гриців, касієрка — Алас Поврозник, господиня і референтка СУМК — Ксеня Самолюк, реф. журнала і добродійної праці — п. М. Нема і п. Мединська. Номінаційна і контрольна комісія — М. Драган, Мединська, С. Ваверчак.

Подала: **Галина Михальчук**

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися в залі під Церквою св. Іллі, дня 29 листопада 1970 р. Збори відкрила голова пані К. Рожак, о. Прот. О. Фляк провів молитву, по молитві дав признання членкиням за віддану працю при Церкві, і побажав ще кращих успіхів на будуче. Одно-хвилинною мовчанкою вшановано членок, що відійшли у вічність. Предсідницею вибрано пані Н. Володько, секр. пані М. Гарасим. Слідували звіти голів комітетів з діяльности товариства за 1970 р. Звіти показали велику працю протягом року. Відділ відбув 10 місячних зборів і двоє засідань заряду. Жіноче тов. опікується українською і недільною школою, українськими танками, садочком і молодшим відділом СУМК. Влаштували два концерти, день Матері і св. Миколая. Господині при помочі інших членкинь приготовляли обіди на весілля, похорони і поминальні обіди. Приготовили обід на візитацію Преосв. Владики Андрея, Спільне свячене, святу Вечерю. Тов. брало участь в Провін. чаю, як також в резиденції Владики. Провели осінний базар з великим успіхом.

На засіданнях читано усі обіжники і всю кореспонденцію. Добродійний комітет відвідував хворих, посилав квіти до шпиталів чи домів. Два рази в році на Великдень і на Різдво возили вечерю до шпиталю Оливер, де перебувають умово хворі.

Вибрано слідуючий заряд на 1971 р.: Голова — К. Рожак, уступаюча гол. — Н. Гиманик, заступниці — М. Гарасим, М. Шевчук, А. Емська, Л. Купченко, рекордова секр. — В. Лучка, касирка — А. Осьмак, до української преси — С. Дмитрук, до англійської — С. Буджак. Соціяльний комітет — П. Івасюк, церковний — П. Івасюк, К. Мироник і К. Храпко; вишивання і ручні роботи — А. Емська, П. Луцька, А. Онищук; кухарський — М. Чорна, Д. Гузяк, Т. Островерха; печива — Н. Демчук, А. Пасемко; кухарки — Е. Простибі, М. Чорна; садочка — А. Доскоч, А. Віліньска; СУМК — К. Ілащук, Н. Гиманик; шкільний комітет — П. Луцька, Л. Купченко, К. Ілащук; чайний — М. Шевчук; освітний — М. Гарасим; доброд. ком. — Е. Простибі, М. Чорна; „Промінь" — М. Кавчук, кухарської книжки — М. Шевчук. Контрольна комісія — О. Ласківська, Н. Володько, Н. Гиманик.

З 1969 року лишилося в касі — $1,839.37, приходи в 1970 р. — $9,036.73, розходи — $6,115.90, в касі лишилося — $4,760.20.

На закінчення зборів голова К. Рожак подякувала членкиням за вибір і за річну працю в товаристві, закликала членок до дальшої праці для добра нашої Церкви і народу.

Після зборів була перекуска.

С. Дмитрук, секр.

ГЕФФОРД, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

В 1970 році наш відділ мав уписаних 50 членок з них 20 почесних. Впродовж року відбулося 8 звичайний зборів.

Діяльність: Відділ улаштував свято Миколая і дітям було вручено подарунки. Під час Різдвяних свят членки їздили колядувати та ходили з щедрівкою. В лютому улаштували роковини своєї патронки Ольги Басарабової. Т-во опікується недільною школою, в якій навчають пані Олесія Михайлюк і пан Роман Ткачук. Відділ присвячує багато праці журналові „Промінь".

Господарська та інша праця відділу: Членки улаштували Весняний Чай і продажі Великоднього печива та писанок. Мали спільне свячене, також давали пасочку і писанку до шпиталю. Мали пікнік учнів недільної школи, видали обід на храм нашої громади під час Зелених Свят. Членки приготовляли похоронні і поминальні обіди та перекуски. Помагали з обідом Музею у Норт Бетлфорд.

Разом з церковною громадою приготовили осінній базар, дали перекуску під час зборів в справі Інституту П. Могили. Тов. передплачує „Промінь" і „Український Голос" до шпиталю. Добродійний комітет відвідував хворих у шпиталі, висилав картки з побажанням та квіти хворим. Провели збірку на сліпих, до церковної залі купили столики, також вишили обрусики на столики. Тов. вислало делегатку на з'їзд, зложили вінок на День Поляглих, жертвували на Інститут П. Могили і журнал „Промінь". Мали відзначення членкинь у листопаді.

Фінансовий звіт: у касі з 1969 осталось — $1,383.70, приходи в 1970 році — $1,733.35, розходи — $1,363.74, в касі осталось — $1,753.31.

Заряд на 1971 рік: Голова — Параска Барабаш, заст. голови — Михайліна Симчич і Севеля Гарах, секр. — Марія Д. Калин, заст. секр. — Стефанія Гавриш, касирка — Кароля Грам'як. Контрольна комісія — Севеля Гарах, Ольга Смитанюк, Анна Яківчук. Материнський комітет — Стефанія Гавриш, Євгенія Баклащук, Марія П. Карплюк, Анелія Вережак, Єлисавета Никіфорук. Референтка „Променя" — Анна Ткачук. Добродійний комітет — Марія Возьна і Катерина Семко. Господині — Доця Грамяк, Марія Карплюк, Доця Білик, Анна Калин, Катерина Бабчук, Анна М. Симчич, Франня Медвідь, Анелія Вережак, Парання Сулятицька.

Марія Д. Калин, секр.

ВЕРНОН, Б. К.
Відділ ім. Св. Кн. Ольги

Річні збори відділу відбулися 13 грудня 1970 року в церковній залі у присутности 37 членок. Голова відділу добр. С. Рибалка відкрила збори. Всеч. о. Рибалка провів молитву. По молитві членки вшанували померших членок. Предсідницею зборів була пані О. Шумей, секретаркою М. Попович. Слідували звіти членок управи, комітетів, референток і представниць.

Діяльність відділу: З початком року членки ходили колядувати під час Різдвяних свят, відбули 6 засідань і 10 місячних зборів. Відділ брав у-

часть у зборах Місцевої Жіночої Ради. Членки приготовили Святу Йорданську Вечерю, приготовили показ Різдвяної Святої Вечері для дітей недільної школи, приготовили вечерю на час міського карнавалу, концерти на академії в честь Лесі Українки і Ольги Кобилянської, Тараса Шевченка, Свята Книжки. Панахидою вшановано Симона Петлюру та Івана Франка. Відбулось 9 вечорів, на яких членки писали писанки, вишивали, шили ковдру. Членки приготовили Спільне свячене, храмовий обід під час візитації Архиєп. Андрея, відбулось два випродажі домашнього печива. Членки брали участь в чайному прийнятті, що його улаштували жінки при шпиталі та помагали у шпитальному базарі, у міському музею разом з сумківцями показували як писати писанки та виробляти паски. Спекли і розвезли Великодні паски та писанки для старших членів громади, приготовили вечерю з нагоди Дня Батька, приготовили вечерю під час базару. Делегатки репрезентували відділ на чайному прийнятті голів всіх товариств. Відділ вислав делегатку на провінційний з'їзд у Ванкувер, членки приготовили пять обідів з інших підприємств.

Пожертви: Сумківцям на їх працю — $50.00, на журнал „Промінь" — $10.00, на ювіл. фонд „Українського Голосу" — $20.00, провін. і організ. фонди — $10.00. Відділ начислював 40 членок.

Заряд відділу на 1971 р.: Голова — добр. С. Рибалка, заступниці — О. Ширмей і М. Сорока, рекорд. секретарка — М. Попович, заст. секретарки К. Лащук, фінан. секретарка —. Ґ. Бромбергер, касирка — П. Кіндрачук. Контрольна комісія — А. Висота, М. Николайчук, Е. Прокопець. Сестриці — Г. Ладука, А. Бобіцька, Н. Чепежук, П. Дмитришин. Комітети: Мистецтва і Музею — П. Гакман, Н. Міщук, В. Несміла; господині — П. Пенюк, О. Симчич, К. Лучак, Д. Осетенко. Делегатки до Жіночої Ради — Н. Микитюк, А. Каніцька, Д. Наконечна. Відв. хворих — К. Ропчан, К. Лащук, М. Николайчук, Д. Наконечна, К. О. Референтка — П. Кіндрачук, журнала „Промінь" — О. Шумей, привітань — Ґ. Бромбергер, Н. Міщук, В. Несміла. Учительки недільної школи — Орися Рибалка, А. Малиш, О. Шумей, П. Кідрачук, учителі рідної школи — о. Рибалка, п-во Кіндрачуки, М. Степ.

З року 1969 осталось у касі $596.73, приходи в 1970 році — $3,305.04, розходи — $2,506.11, в касі осталось — $ 1,395.66.

М. Попович, секр.

ЄЛОВ КРІК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 13-го грудня, 1970 року в залі Українського Народного Дому при участи 17 членкинь. Предсідницею зборів була голова Маруся Войціхівська, яка відкрила збори молитвою, секретаркою зборів була Ева Драпак. Пані Ольга Стельмащук прочитала звіт сестриць. Касирка, Анна Липчук прочитала фінансовий звіт.

Голова, Маруся Войціхівська дала звіт з цілорічної праці і висловила сердечну подяку заступниці голови, Анна Пасішник за її поміч і всім членкам за їх щиру кооперацію, що так гарно сходилися і спільно працювали. Також побажала всім доброго успіху на далі і аби далі так сходилися і щиро працювали.

Референтка здоров'я, Анна Войціхівська прочитала цікаву сторінку „Помічні поради господині".

Впродовж року членки товариства щиро працювали і діяльність була досить активна. В минулім році товариство відбуло: річні збори, одні місячні збори і 6 засідань заряду і комітетів. Приготовили і видали 2 похоронні перекуски, 1 поминальний обід, обід на празник і 2 вечері. Членки займалися приготуванням страв і прийнять на 5 весіль. Улаштували один раз бінго, успішний випродаж писанок і домашнього печива. Відбули празник на Петра і Павла. Відсвяткували свято День Матері читанням реферату при зборах. Під час Різдва членки ходили колядувати на місцеву церкву, яку прибирають і удержують там поря-

---

Ті, що набули собі книжку „Видатні Жінки України"

Минуло вже більше як рік, коли центральна управа Союзу Українок Канади вислала до кожного відділу примірник книжки „Видатні жінки України" проф. д-р Наталії Полонської Василенко з супровідним листом, в якому закликалось членок купувати цю книжку для себе. Книжка видана коштом фундації ім. Наталії Кобринської при Союзі Українок Канади.

На цім місці проголошуємо імена членок, які набули дя себе книжку.

Відділ	Місцевість	Імя членки
1. Княгині Ольги —	Лондон, Онт.	— С. Степанюк
Княгині Ольги —	Лондон, Онт.	— добр. К. Дебрин
Княгині Ольги —	Лондон, Онт.	— О. Співак
2. Олени Пчілки —	Тандер Бей, Онт.	— А. Стасів
Олени Пчілки —	Тандер Бей, Онт.	— Софія Мендик
Олени Пчілки —	Тандер Бей, Онт.	— У.Н.О.
Олени Пчілки —	Тандер Бей, Онт.	— К.У.К.
Олени Пчілки —	Тандер Бей, Онт.	— Ліга/Кан. Ліга Визвол. Укр.
3. Лесі Українки —	Четам, Онт.	— добр. К. Квасницька
4. Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— д-р Зоя Плітас
Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— Марія Божик
Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— М. Савченко
Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— О. Пригорницька
Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— М. Квас
Княгині Ольги —	Торонто, Онт.	— Н. Дубилко
5. Лесі Українки —	Форт Френсес, Онт.	— Н. Андрушко
6. Тризуб —	Торонто, Онт.	— Стефанія Олійник
Тризуб —	Торонто, Онт.	— Віра Шевчук
7. Доньки України —	Флин Флон, Ман.	— Розалія Малюта
Доньки України —	Флин Флон, Ман.	— Віра Доброгорка
8. Лесі Українки —	Брендон, Ман.	— М. Макух
Лесі Українки —	Брендон, Ман.	— П. Матвійчук
9. Софії Русової —	Кемсек, Саск.	— М. Яремко
Софії Русової —	Кемсек, Саск.	— П. Шевчишин
Софії Русової —	Кемсек, Саск.	— П. Шостол
10. Відділ при церкві Св. Андрія —	Едмонтон, Алберта	
11. Святої Ольги —	Вегревіл, Алберта	— добр. З. Туржанська

А. Ференсів

док. Висилали картки і квіти хворим членкам до шпиталю як також попращали дві членки дарунком.

Товариство жертвувало на місцеву церкву $351.20 а на Нар. Дім $1,103.-75, на оселю „Зелений Гай" у Вакав, Саск. $25.00. Товариство передплачує журнал „Промінь" і сповнило свій бюджет до централі.

Фінансовий звіт відділу: З року 1969 осталось в касі — $1,750.46, приходи в 1970 році — $1,910.55, розходи — $1,855.87, в касі осталось — $1,805.14.

Заряд на рік 1971: Голова — Маруся Войціхівська, заст. голови — А. Пасішник, секретарка — Ева Драпак, фін. касирка — Анна Липчук. Контрольна комісія — А. Войціхівська, Докія Кіндрачук і Анастасія Спелей. Референтки: здоров'я — Анна Войціхівська, господарства — Анна Дорош, освіти — Марія Зіп. Господині до церкви: Ольга Борса, Марія Зіп і Анна Борса. Господині до посуду: Михайліна Бальон, Зоська Зіп і Анна Олексин. Господині до обіду і перекуски: Докія Кіндрачук, Стефка Семенюк, Ольга Мадрига, Анна Кіндрачук і Анна Олексин. Гардеробчики: А. Войціхівська і О. Стельмащук. Сестриці до церкви: Анна Дорош і Евка Кухта.

Ева Драпак — секретарка.

ВАНКУВЕР, Б. К.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися у вівторок 8-го грудня 1970 в залі Народного Дому. Голова Н. Воробець відкрила збори та попросила о. П. Бублика провести молитву. Однохвилинною мовчанкою вшанували померших членок. Предсідателькою зборів була М. Вакалюк, секретарювали Л. Митрук і О. Гавришак.

У своїм слові до членок парох Всеч. о. П. Бублик просив продовжувати працю на добро церкви та українських народних справ.

Про діяльність відділу звітували членки заряду та голови комітетів. Товариство відбуло десять місячних зборів, шість засідань заряду та комітетів і одні піврічні збори. Впродовж року до відділу вписалося 12 нових членок.

Соціяльний комітет відділу улаштував 24 різних імпрез, два випродажі домашнього печива. Імпрези були такі: обіди, вечері, бенкети, чаї, два базарі і два пущення.

Освітний комітет улаштував академію в честь Лесі Українки, і День Членства. Сестриці виконують спеціяльні обов'язки, які звязані з церковними святами та прикрасою церкви.

Комітет народного мистецтва відбував вечорки писання писанок і вишивання. Цього року членки мали проєкт вишивання суконок, які пізніше моделювали. Участь в моделюванні взяли двадцять дві членки. Прихід з цієї імпрези вислано на журнал „Промінь".

Представниці до Льокальної Ради Жінок і до місцевого відділу КУК передають цікаві звіти. Референтка журнала „Промінь" вислала $263.00 за рік 1970 до адміністрації. До бібліотеки докуплено 6 книжок. Сумківці Молодшого відділу навчаються писати писанки, вишивати і співу. Добродійний комітет відвідує хворих і старших людей і висилає картки. З нагоди 100-річчя Британської Колюмбії жіноче товариство влаштувало перший бенкет у формі вшанування членів парафії та жіночого товариства, які мають поверх 65 років.

Фінансовий звіт: Осталось в касі з 1969 року — $2,496.10, приходи за рік 1970 — $5,625.33, розходи за рік 1970 — $4,523.49, осталось — $3,597.94.

З випродажі куховарських книжок є $13,389.48. Ця сума призначена на будівельний фонд нової авдиторії.

Заряд відділу на 1971 рік: Голова — Н. Воробець, уступивша голова — Л. Кут, заступниці голови — О. Кіндрачук, М. Наконечна, рекор. секретарка — Л. Митрук, касирка — А. Трофаненко, кореспонд. секретарка — добр. К. Бублик. Сестриці — голова І. Твердун, М. Наконечна, У. Гомола, А. Мануша, А. Гуцуляк, А. Мойсюк, Л. Митрук. Куховарство: головна кухарка А. Середа. До помочі М. Ярмій, І. Культуська, Ю. Транчук.

Соціяльний комітет: голова В. Москаль, О. Козій, Н. Стоцька, О. Гавришок, С. Швайковська. Мистецький комітет — голова О. Кіндрачук, О. Сироїд, М. Богдан, С. Шумей, Є. Чуйко, Й. Воробець, Л. Митрук, В. Гудима, К. Гузик, П. Клюкевич. Культурно освітний комітет — М. Вакалюк, добр. К. Бублик, П. Клюкевич. Референтка „Променя" — П. Клюкевич. Бібліотекарка і Архіви — М. Богдан. Добродійний комітет — М. Наконечна, І. Твердун, Л. Митрук, П. Клюкевич, М. Костюк. Місцева Жіноча Рада — А. Бойчук, М. Полонич, Л. Киба. Представниці до КУК — К. Гузик і заступниці голови. Референтки молодшого СУМК-у: М. Романюк, Н. Бойкович, Є. Кузик. Контрольна комісія — А. Бойчук, М. Вакалюк, О. Гавришок. Рідна школа — М. Ахтимійчук. Квіти — А. Мануша, І. Твердун.

Наш відділ засилає журналові „Промінь" найкращі побажання.

Лілія Митрук, рекор. секрет.

УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ!

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших дітей у народньо-шкільному віці (7—12 років) — це передплата на цікавий, багато ілюстрований місячник

ГОТУЙСЬ

Річна передплата — 5.00 дол.
Ваше замовлення на журналик „ГОТУЙСЬ" вишліть на адресу:

HOTUYS Magazine
2199 Bloor St. West, Apt. 4
Toronto 21, Ont., Canada

Для Ваших дітей в юнацькому віці (12—17 років) передплатіть цікавий, гарний, багато ілюстрований місячник:

ЮНАК

Річна передплата — 6.00 дол.
Ваше замовлення на „ЮНАКА" вишліть на адресу:

YUNAK Magazine
2199 Bloor St. West, Apt. 4
Toronto 21, Ont., Canada

- На Ваше бажання вишлемо Вам БЕЗКОШТОВНО показові числа обох журналів.
- Вишліть Ваше замовлення ЩЕ НИНІ на повище подані адреси!
- Ви маєте свій журнал. Хай Ваші діти мають свій журнал! Допоможіть їм у цьому!
- На Ваше замовлення можемо вислати Вам обидва наші журнали від січня ц. р.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Студенець із курки (авшпік)

Потрібно:

2 курки (нетовсті)
сок із двох цитрин
закришка з городини (морква, петрушка, цибуля, селера, кілька зерен перцю)
2 твердо зварені яйця
1 цитрина
1 склянка білого вина
2 білка

Обмити й почистити курки, натерти сіллю, накропити густо цитриною і лишити на дві години. Потім вложити на кипячу воду і додати городину та перець. Варити на вільному вогні, щоб кипіло поволі. Коли мясо вже готове, вийняти, покроїти в кусні, і обібрати мясо з костей. Виложити дно форми кружальцями твердо звареного яйця, цитрини, моркви і на те накладати кусники мяса. Кращі на спід, а гірші на верх. Росіл перецідити до другої посудини і влити склянку білого вина. Вкинути 2 білка і коротко заварити. Поставити, нехай добре осяде (але не прохолоне). Перецідити через платинку, додати соли і соку з цитрини до смаку і коли треба, щоб студенець був дуже ціпкий, додати трохи желятини, розпущеної у тому ж росолі. Залляти посудину з мясом так, щоб була повна і мясо було накрите. Поставити до леднички на кілька годин. Перед поданням занурити форму на хвилину в гарячій воді і викинути студенець. До нього годиться татарська підлива.

Гуляш

Потрібно на 4 особи:

1 ф. волового мяса
1 ф. або трохи менше цибулі
1 ложка товщу
1 ложечка солодкої паприки
1 зубець часнику
2 ложки помідорових повил або 2 помідори
дрібка кмену

Покраяти мясо на плоскі кусники, так що вийде 18 до 20 шт. Цибулю покроїти у пластинки й кинути на добре розігрітий товщ. Коли цибуля легко зарумяниться, тоді кинути ложечку солодкої паприки, ще трохи помішати і залити чотирма ложками зимної води. Більше води не слід давати, бо мясо не вдушиться добре. Тепер щойно додати приготоване мясо й посолити все. Дальшою приправою є розтертий зубець часнику, дрібка кмену і помідори в формі повил чи свіжі. Це все треба прикрити покришкою й душити поволі на дуже легкому вогні впродовж одної години. Сок із мяса й цибулі випарується, а мясо вже змякне, але ще держиться в формі. Цибуля розвариться на одностайну підливу.

Подаємо з картоплею, галушками, макараном.

Клюски до зупи на скоро

1 яйце
пів ложки води
1/8 ложечки соли
2 ложки муки

Вбити яйця, додати решту складників і все разом вимішати на гладку масу. Брати масу ложкою і з висоти лляти малою струєю на кипячу зупу. Накрити і варити дві мінуті.

Крихкі бублички

1 горнятко масла
1 горнятко цукру
5 жовтків, зварених на твердо
3 яйці, сирі
Терта шкірка і сік одної цитрини
Кілька зерен соли
3 горнятки муки (приблизно)

Утерти масло з цукром на пухку сметанкову масу. Зварені жовтки перетерти через ситко і добре розправити з першою масою. Додати вбиті яйця і решту складників. Замісити з того тісто. Брати ложечку тіста, зробити з того малесенький валочок грубости олівця, злучити кінці разом, щоб виглядало на перстень. Класти бублички на висмаровану бляху, посмарувати верх вбитим білком і посипати цукром. Можна верх посипати маком або дрібно січеними горіхами. Пекти в мірно гарячій печі (350) 15 до 20 хвилин, або аж бублики гарно зарумяняться.

Замість виробляти перстеневі бублики, можна тісто розкачати і викраювати маленькою круглою формою, а середину викраяти наперстком.

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

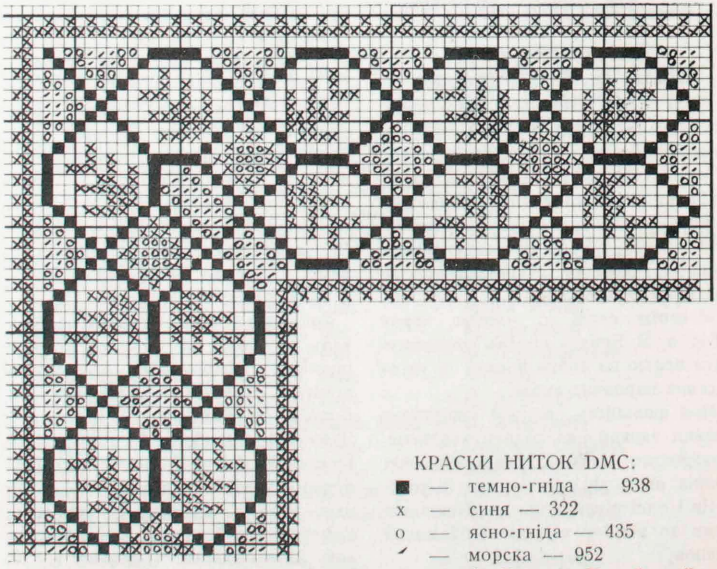

КРАСКИ НИТОК DMC:
■ — темно-гніда — 938
x — синя — 322
o — ясно-гніда — 435
✓ — морска — 952

Старовинний взір з козацької доби так званий „Гетьман Полуботок".

Цей взір вишитий на полотні, старинний, прислала до редакції д-р Л. Бризгун з Торонта. Рисунок для вироблення кліше приготовила пані Іванна Вахна, голова філії Мистецтва і Музею Союзу Українок у Східній Канаді.

ПАМ'ЯТНИК НАЙДОРОЖЧИМ

В другу річницю смерти моєї дорогої дружини, бл. п. Н. С. Никіфорук, в її світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок — $5.00 на журнал „Промінь", якого Покійна так любила читати.

Н. С. Никіфорук — раніше Едмонтон
а тепер Норт Бетлфорд.

— — —

В шосту річницю смерти моєї дорогої дружини, а дітям мами, бабуні і прабабуні, бл. п. Євдокії Буряник, складаємо в її світлу пам'ять $10.00 на журнал „Промінь"; других $10.00 засилаємо на Колегію св. Андрея в пам'ять Покійної.

Дочка Марія Березюк
з родиною, Айтуна, Саск.

— — —

Відділ Союзу Українок ім. Л. Українки в Овкборн складає нев'янучий вінок на могилу нашої дорогої членки бл. пам'яті Анастасії Дзюби $5.00 на журнал „Промінь".

За відділ — Анас. Грицак — голова
Анна Боклащук — секр.

— — —

В шосту річницю смерти моєї незабутньої дочки Марії і зятя Юліяна Буряків у Вінніпезі, які відійшли у вічність одно за другим 24 травня 1965 року, в їх світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь".

Мати Тетяна Тучак, Торонто

— — —

На нев'янучий вінок в п'яту річницю смерти мужа, батька і дідуся, бл. п. Франка Дяковського, складаю $10.00 в його світлу пам'ять на журнал „Промінь". Покійному хай земля буде легкою. Вічная пам'ять.

Теофіля Д. Лиса, Ґримсбі.

— — —

Складаю нев'янучі вінки моїм найдорожчим і незабутнім, які відійшли у вічність: Син Йосиф Капаць помер несподівано 24 гр. 1969 у віці 55 років, син Іван у Торонті, помер на невилічиму недугу 16 січня 1970 р. у віці 44 роки; дочка Катерина Ґавінчук, учителька вищої школи померла несподівано 22 липня 1970 року у віці 49; син Василь згинув при праці на кораблі 3 серпня 1942 у віці 29 років, мій муж відійшов 19 грудня 1970 року на 82-гім році свого життя. Вічна їм пам'ять. Складаю на журнал „Промінь" $10.00.

Анна Капаць, Едмонтон

— — —

Замість квітів на свіжу могилу нашої членки бл. п. Одарки Яреми в її світлу пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Мужові й родині висловлюємо глибоке співчуття.

За відділ ім. Л. Українки при
Катедрі Пресв. Тройці у Вінніпезі,
Катерина Крипякевич, голова.

— — —

Складаю нев'янучий вінок в пам'ять мого дорогого мужа і батька, бл. п. Антона Фіґуса, засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Фіґус, Вайта

— — —

На нев'янучий вінок в пам'ять моєї любої покійної Мами, бл. п. Варвари Дирбавки складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Софія Василишин, Едмонтон

ВИРОЩУЙТЕ ЖОРЖАНИ

Жоржини чудова рослина. Зріжте з куща одну-дві квітки і — букет готовий. Уперше до Европи з Мексики іспанці завезли її ще 1784 року, гадаючи, що привезли цінну їстивну рослину. Лише згодом переконалися в її декоративних властивостях.

З настанням весни бульби жоржин пророщують у вологому піску, або тирсі і лише потім їх ділять. Самий поділ робиться так, щоб частина бульби, яка намічена для відокремлення, мала хоча б одн-два свіжих очка, або молоді пасинки і обов'язково частину кореневої шишки торішнього стебла. Висаджувати окремі відірвані від шийки бульби недоцільно, так само, як і ділити їх до появи бруньок майбутніх паростків. Висаджують у м'яку і поживну землю тоді, коли вже потепліє. ...

Дальший догляд полягає в підсапуванні ґрунту, поливанні та своєчасному підвязуванні. Стебла жоржини на початку росту проріджують, залишаючи в кущі не більше трьох, бо від цього залежить розмір та колір майбутніх квіток. Непідв'язані кущі під власною вагою та від вітру ламаються у самій основі, що веде до загнивання бульб.

І. Л.

БАСЕЙН ДОМА

Хто з батьків не хоче, щоб дитина росла сильною, ніколи не хворіла? Але не всі знають, що насамперед це залежить від них самих. Варто тільки домогтися, щоб дитина займалася ґімнастикою так само регулярно, як і сідала їсти.

Перші ґімнастичні рухи ви допоможете маляті зробити під контролею лікаря. А далі слід навчити доньку чи сина самостійно виконувати найпростіші вправи.

Є ще одна чудова можливість зміцнити здоров'я дитини — ванна. Так, саме ванна, яку ви не вважаєте спортивною спорудою.

Перш за все навчіть юного плавця робити вільні рухи у воді (підтримуйте тільки його на руках), потім ритмічно опускати і піднімати ніжки вгору — вниз, вгору — вниз. Коли дитина підросте (2—3 роки), навчіть її триматися на воді. Нарешті хлопчик чи дівчинка вже почувають себе у ванні спокійно і впевнено, тоді сміливо виводьте їх на річку чи ставок. Чим раніше вони почнуть плавати, тим краще для здоров'я.

І. Заседа.

ЩОЙНО ВИЙШЛА З ДРУКУ ЦІННА ПРАЦЯ
ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім насвітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі княжок доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна . . $6.00**

Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.

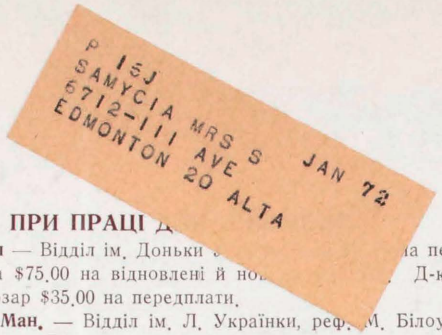

ПРИ ПРАЦІ Д

Монтреал — Відділ ім. Доньки … переслала $75.00 на відновлені й но… Д-ка Л. Слюзар $35.00 на передплати.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. … М. Білоус доручила $65.00 на відновлені передплати.

Смокі Лейк, Алта. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Рацой переслала $45.00 на передплати.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар переслала $36.00 на передплати.

Едмонтон — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Кавчук переслала $25.00 на відновлені передплати.

Реджайна, Саск. — Відділ ім. Доньки України, реф. Н. Зенчишин переслала $30.00 на передплати.

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич $25.00 на передплати.

Геффорд, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, А. Ткачук $20.00 на передплати.

Торонто, Онт. — Пані Анна Бойко $20.00 на передплати.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. Ольги Кобилянської, реф. Марія Гарбус переслала $25.00 на передплати, індивідуальні жертви на „Квітку для моєї Мами", і на нев'янучі вінки. Крім цього, з нагоди „Чаю членства" прихід був призначений на прес фонд $70.30

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділи в Ґлеслин, Редфілд, Витків і Норт Бетлфорд спільними силами улаштували свято 100-річчя Лесі Українки і прихід призначили на пресовий фонд журнала, з чого реф. Марія Гарасимів переслала 57.45

Торонто, Онт. — Відділ ім. княгині Ольги при Катедрі св. Володимира, пані В. Лавринюк, секр. переслала на пресовий фонд 50.00

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович улаштував чайне прийняття, з чого реф. Анна Стусик переслала на пресовий фонд журнала 50.00

Єллов Крік, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, пані А. Дорош переслала $20.00, з того на кліше $10.00, на прес фонд 10.00

Тіодор, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, секр. А. Кулик переслала передплату і на пресовий фонд 10.00

— — —

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані Ольга Юсипчук — Едмонтон, Алта. $18.00
Пані Віра Шевчук — Вилловдейл, Онт. 15.00
Пані Марія Макаренко — Гвайтфиш, Онт. 10.00
Пані П. Гарасимів — Виндзор, Онт. 5.00
Пані Марія Ґургула — Виндзор, Онт. 5.00
Пані Марія Трач — Виндзор, Онт. 5.00
Пані С. Журавецька — Де Па, Ман. 5.00
Пані П. Орчук — Ґренд Прері, Алта. 5.00
Пані Йоанна Дженис — Едмонтон 5.00
Пані В. Мельник — Ендру, Алта. 2.00
Пані Клавдія Ґорак — Чиливек, Б. К. 2.00
Пані Марія Слонецька — Ґарленд, Ман. 2.00
Пані Анна Клапоущак — Давфин, Ман. 2.00

По $1.00 — А. Ґодзюк, Мирнам, Алта.; С. Іваницька, Торонто; А. Семотюк, Вінніпеґ; М. Школяр, Едмонтон.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані М. Нєма — Монтреал 6
Пані М. Гарбус — Саскатун 2
Пані Є. Коваль — Келґері, Алта. 2
Пані Анна Бойко — Торонто 1
Пані Н. Зенчишин — Реджайна 1
Пані С. Литвин — Едмонтон 1
Пані А. Стусик — Канора, Саск. 1
Д-ка Л. Слюзар — Монтреал 1

Зголосилися безпосередньо за журналом

Пані Марія Сімон — Міннеаполіс, Мінн.

Усім працівникам у користь журнала „Промінь" і всім жертводавцям щиро дякуємо. Нових передплатниць вітаємо.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $4.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ
„С Л О В О"

Докія Гуменна

РОДИННИЙ АЛЬБОМ

Есей

Пошукай, Людино, де твоє коріння, — запрошує „Родинний альбом", розкішно ілюстрований 570-ам зразками творчости наших далеких, близьких і найближчих предків.

Тверда оправа 352 стор. Ціна — дол. 6.00

Замовляти і оплату надсилати на адресу:
D. HUMENNA
c/o The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.
206 W. 100th Street, New York, N.Y. 10025, U.S.A.